ALUTAGUSE valla leht

nr 10 (22) oktoober 2019
TASUTA
www.alutagusevald.ee

10. november on isadepäev

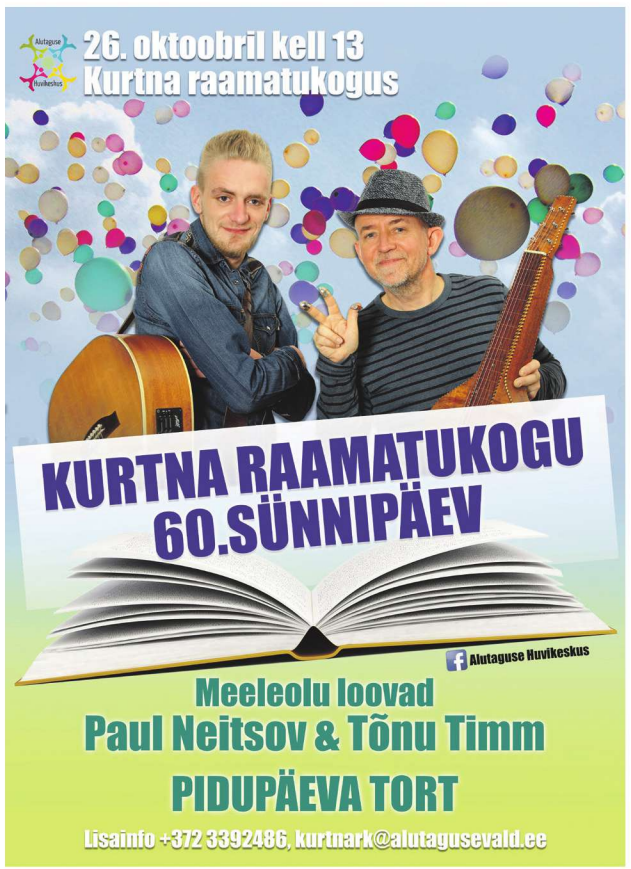

Moos on moes

ehk

V hoidiste festival Mäetaguse moos

Ele-Riin Kullamä Golovin
Alutaguse Huvikeskuse kultuuritöö koordinaator

29. septembril selgusid Alutaguse valla tublimad hoidiste- ja moosimeistrid. Selleaastase festivali hoidiste purgirivi oli sama kirev kui sügis Alutagusel. Konkursile olid oodatud erinevad salatid, moosid, kompotid ja muud põnevad hoidised. Ühtekokku toodi konkursile 53 erinevat võistlustööd.

Auväärsesse ning väga mitmekülgsete maitsemeeltega žüriisse kuulusid sellel aastal Alutaguse valla kulinaarsed tipud Helen Rajas, Piret Talistu ja Vilve Niine. Žürii valis välja esikolmiku nii soolaste kui magusate hoidiste seast. Lisaks kuulutati välja rahva lemmik ja anti eripreemiaid.

Festivali raames oli üllatusesinejaks vahva teadus- ja mullisõu. Näidati, kuidas saab teha välku ja pauku ning kõigil oli võimalus ronida ka ise mulli sisse. Traditsiooniliselt toimus hoidiste pimetestimine, kus tuli oma maitsemeeli teritada, et ära arvata maitstava kõik koostisosad. Kohapeal toimetas pannkoogikohvik, kus küpsetasid pannkooke Mäetaguse noored. Peale ürituse ametliku lõppu jäid inimesed veel omavahel retsepte vahetama, et uuel hooajal taas põnevaid hoidiseid valmistada. Moos on moes!

Selle aasta festivali tulemused:

SOOLASED HOIDISED
I koht **Mare Reimal** – Tomati-sibulasalat
II koht **Puhatu küla kogukond** – Puhatu suvikõrvitsahoidis
III koht **Kadri Haugas** – Kurgisalat

MAGUSAD HOIDISED
I koht **Virve Osila** – Maiasmoka õunamoos
II koht **Tiina Kullamä** – Aprikoosi-porgandimoos
III koht **Helga Vahe** – Vaarikamoos

ERIPREEMIAD

Parim lapsepõlvemoos	**Helga Vahe** – Tikrimoos
Parim pohlamoos	**Ege Roosimägi** – Pohl-alõtša-aroonia
Parim mahl	**Madis Peterson** – Punasesõstra–viinamarjamahl
Vitamiinipomm	**Mare Reimal** – Astelpaju-õunamoos
Mõeldes meestele	**Karine Võhmar** – Kangete meeste moos
Rahva lemmikmoos	**Helga Vahe** – Vaarikamoos

Alutaguse valla 2019. aasta II lisaeelarve

	Eelarve	II lisa-eelarve	Muudetud eelarve
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	**12 165 670**	**-746 772**	**11 418 898**
Maksutulud	**3 753 100**		**3 753 100**
Tulud kaupade ja teenuste müügist	**303 739**		**303 739**
Saadavad toetused tegevuskuludeks	**2 481 851**	**85 728**	**2 567 579**
Muud tegevustulud	**5 626 980**	**-832 500**	**4 794 480**
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	**11 366 805**	**-233 902**	**11 132 903**
Üldised valitsussektori teenused	**1 469 378**	**-14 000**	**1 455 378**
Antavad toetused tegevuskuludeks	31 400		31 400
Muud tegevuskulud	1 437 978	-14 000	1 423 978
Avalik kord ja julgeolek	**124 940**	**35 476**	**160 416**
Antavad toetused tegevuskuludeks	4 000		4 000
Muud tegevuskulud	120 940	35 476	156 416
Majandus	**545 290**	**854**	**546 144**
Antavad toetused tegevuskuludeks	51 880	-4 000	47 880
Muud tegevuskulud	493 410	4 854	498 264
Keskkonnakaitse	**838 830**	**-21 000**	**817 830**
Antavad toetused tegevuskuludeks	23 230		23 230
Muud tegevuskulud	815 600	-21 000	794 600
Elamu- ja kommunaalmajandus	**586 452**	**-40 000**	**546 452**
Antavad toetused tegevuskuludeks	173 360		173 360
Muud tegevuskulud	413 092	-40 000	373 092
Tervishoid	**4 020**	**0**	**4 020**
Muud tegevuskulud	4 020		4 020
Vabaaeg, kultuur ja religioon	**1 672 534**	**-96 434**	**1 576 100**
Antavad toetused tegevuskuludeks	420 210	-44 056	376 154
Muud tegevuskulud	1 252 324	-52 378	1 199 946
Haridus	**5 375 996**	**-109 603**	**5 266 393**
Antavad toetused tegevuskuludeks	36 800		36 800
Muud tegevuskulud	5 339 196	-109 603	5 229 593
Sotsiaalne kaitse	**749 365**	**10 805**	**760 170**
Antavad toetused tegevuskuludeks	407 685	25 805	433 490
Muud tegevuskulud	341 680	-15 000	326 680
PÕHITEGEVUSE TULEM	**798 865**	**-512 870**	**285 995**
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	**-4 330 420**	**806 800**	**-3 523 620**
Põhivara müük	73 000		73 000
Põhivara soetus (-)	-4 830 230	916 895	-3 913 335
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	1 226 110	-70 095	1 156 015
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-792 300	-40 000	-832 300
Finantskulud (-)	-7 000		-7 000
FINANTSEERIMISTEGEVUS	**-165 100**	**0**	**-165 100**
Kohustuste tasumine (-)	-165 100		-165 100
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	**-3 071 655**	**293 930**	**-2 777 725**
Nõuete ja kohustuste muutus	**-625 000**		**-625 000**
EELARVE KOGUMAHT	**17 161 435**	**-1 110 797**	**16 050 638**

Alutaguse valla 2019. aasta II lisaeelarvega vähendati eelarve kogumahtu 1 110 797 euro võrra. Kärpevajadus tulenes kaevandamismahtude vähenemisest, sest Eesti Energia on vähendanud põlevkivist elektri tootmist. Vallavanem Tauno Võhmar prognoosib, et 2020. aasta eelarve tuleb juba 2 miljoni euro võrra väiksem. 2018. aastal sai Alutaguse vald ressursitasuna 6 miljonit eurot. Tänavu on see kahanenud miljoni võrra, millest tekkis ka vajadus lisaeelarve järele. Ressursitasu jätkuv vähenemine sunnib kärpima püsikulusid ja toetuseid, lükkama edasi investeeringuid. 2019. aasta eelarvesummade vähendamine valdkondade lõikes on esitatud juuresolevas tabelis.

Algab kandidaatide esitamine aasta kodaniku aunimetusele

Kultuuriministeerium kuulutas välja konkursi aasta kodaniku 2019 aunimetusele. Kodanikupäeva tähistatakse 26. novembril ning selle aasta konkursi moto „Meid liidab see, mida armastame" lähtub Eesti laulu ja tantsu juubeliaastast. Kandidaate saab esitada 3. novembrini.

Aasta kodaniku aunimetus antakse Eesti Vabariigi alalisele elanikule, kes on aasta jooksul üleriigiliselt silma paistnud panusega ühiskonna arengusse või kelle saavutused aitavad kaasa kodanikuteadvuse ja ühiskonna sidususele. Kuigi konkursi moto tõukub Eesti laulu ja tantsu juubeliaastast, ei pea aasta kodanik olema otseselt seotud laulu- ja tantsupeoga.

„Aasta kodaniku tiitliga tõstame esile neid, kelle tehtut üheskoos armastame. See tänutunne võiks meid ühendada. Koos laulmine ja tants armastuse väljendusena Eesti maa ja rahva vastu on kahtlemata eesti rahva ühtekuuluvuse sümbol. Selle kõrval seob meid ka palju muud. Kodanikutunne algab armastusest oma kodu ja kodumaa vastu – see on sisemine veendumus ja äratundmine, mille kinnitab kodanikustaatus," ütles kultuuriminister Tõnis Lukas.

Kandidaate aunimetusele võivad esitada kõik soovijad. Taotluses tuleb juhinduda statuudis toodud põhimõtetest www.kul.ee/sites/kulminn/files/160928_kk_lisa_satuut_ja_tookord.pdf, sealhulgas põhjendada kandidaadi sobivust ja seost aasta motoga.

Aasta kodaniku aunimetuse kuulutab kultuuriminister välja ja annab üle tänavu 25. novembril Eesti Rahvusringhäälingu uudistemajas toimuval tunnustussündmusel. Samas annab rahvastikuminister Riina Solman üle kodanikupäeva aumärgid inimestele, kes on edendanud kodanikukasvatust, väärtustanud kodanikuteadvust või teinud vabatahtlikku tööd oma kogukonnas. Samuti tunnustatakse ideekonkursil „Mina suudan" osalenud koolinoori, kes jagasid oma mõtteid kogukonna probleemide kodanikualgatuse korras lahendamiseks.

Aasta kodaniku 2019 kandidaatide esitamise tähtaeg on pühapäev, 3. november. Oma kandidaadi saab esitada läbi veebivormi siin www.kul.ee/et/node/16206.

Mullu pälvis aasta kodaniku tiitli Maailmakoristuspäeva üks initsiaatoreid ja eestvedajaid ning Teeme Ära sihtasutuse juhataja Eva Truuverk.

Energiafond ootab andekate noorte taotlusi

Andekate Noorte Energiafondi sügisvoor ootab taotlusi Ida-Virumaa noortelt, kes soovivad saada rahalist toetust enesearendamiseks ja huvitegevuseks. Eesti Energia ja Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu loodud ühisfondi taotlusvoor jääb avatuks 10. novembrini.

Andekate Noorte Energiafondist on võimalik taotleda toetust 7–19-aastasel Ida-Virumaa noorel huvitegevuse arendamiseks. Toetust võib küsida näiteks olümpiaadidel, konkurssidel ja võistlustel osalemiseks, teaduse- ja tehnikaalaste teadmiste arendamiseks ning huvialaga seotud vahendite soetamiseks. Taotluse saab esitada noor ise, tema vanemad või koostöös õpetaja ja huviringijuhiga.

Avatud taotlusvoor on järjekorras kaheteistkümnes ning aastate jooksul on Andekate Noorte Energiafondi toetust saanud 278 noort Ida-Virumaa eri paikadest. „Stipendiumi peamiseks eesmärgiks on anda noortele võimalus oma ande arendamiseks. Toetades täna andekaid ja sihikindlaid noori, panustame nii regiooni kui ka kogu ühiskonna tulevikku," ütles Enefit Energiatootmise juhatuse esimees Mart Proos.

Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu juhatuse esimees Eve East lisas, et väljastpoolt tulev tunnustus ja toetus on noortele oluline, innustav ja motiveeriv. „Julgustame noori taotlusi esitama ning oma soovidest ja eesmärkidest rääkima olenemata sellest, mis tasemele on oma huvialal jõutud. Valiku tegemisel lähtume nii noorte senistest saavutustest kui ka sellest, kuidas toetus seatud eesmärkide saavutamisele kaasa aitab," sõnas Eve East.

Taotlusankeet ja osalemistingimused on kättesaadavad Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu kodulehel: ivol.kovtp.ee/andekate-noorte-energiafond-koostoo

Andekate Noorte Energiafondi asutas Eesti Energia koostöös Ida-Virumaa Omavalitsuste Liiduga 2013. aastal. Igal aastal jagab energiafond Ida-Virumaa noorte huvitegevuse toetuseks 9 000 eurot, millest 5000 eurot on Eesti Energia panus teadus- ja haridusvaldkonna projektideks ning 4000 eurot Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu panus muuks huvitegevuseks. Andekate Noorte Energiafond jagab toetusi kaks korda aastas – kevadel ja sügisel.

Ülevaade Alutaguse Vallavolikogu 26. septembri 2019. a istungil otsustatust

Lia Teeväli
vallasekretäri abi

• Otsustati võtta vastu Alutaguse valla 2019. aasta II lisaeelarve. Lisaeelarve on koostatud seoses maardlate kaevandamisõiguse tasu ning maardlatest väljapumbatud vee erikasutustasude laekumise olulise vähenemisega, mis tuleneb põlevkivienergeetika taandumisest. Lisaeelarvega vähendatakse investeeringuid ja tegevuskulusid, viiakse vastavusse projektide investeeringud ning tegevuskulud ja suunatakse sihtotstarbelised eraldised eelarvesse. 2019. aasta II lisaeelarve maht on -1 110 797 eurot. Põhitegevuse tulud vähenevad 746 772 euro võrra ja kulud vähenevad 233 902 euro võrra. Investeerimistegevuse eelarve väheneb 806 800 euro võrra. Likviidsete varade muutuse eelarveosaga suunatakse projektide periodiseerimisest tekkinud jääk reservi summas 293 930 eurot.

• Otsustati muuta Alutaguse Vallavolikogu 21.12.2017 määrust nr 9 „Sotsiaaltoetuste maksmise ja sotsiaalhoolekandelise abi andmise kord Alutaguse vallas", mille kohaselt sünnitoetuse maksmise korda muudetakse selliselt, et toetuse saamine ei oleks seotud sünnitõendi füüsilise esitamisega. Seega sünnitoetuse taotlemiseks ei pea lapsevanem esitama vallavalitsusele lisaks avaldusele sünnitõendit.

• Otsustati muuta Alutaguse Vallavolikogu 21.12.2017 määrust nr 10 „Vanema poolt kaetavate kulude katmise kord Alutaguse valla koolieelsetes lasteasutustes". Määruse kohaselt rahvastikuregistri andmetel Alutaguse vallas elavate laste vanemad on vabastatud toiduraha maksmisest. Toiduraha maksumus tasutakse Alutaguse valla eelarvest. Rahvastikuregistri andmetel väljaspool Alutaguse valda elavate laste toiduraha tasub vanem vastavalt kehtestatud toiduraha päevamaksumuse suurusele. Vanem tasub toiduraha vastavalt lapse lasteaias oldud päevade arvule. Määruse muudatus jõustub 2020. aasta 1. jaanuaril.

• Otsustati muuta Alutaguse Vallavolikogu 25.04.2019 määrust nr 95 „Alutaguse vallavara valitsemise kord", seoses vajadusega viia määrusesse sisse parandused, mis annavad vallavalitsusele täpsemad käitumisreeglid vallavaraga tehingute tegemisel.

• Otsustati nõustuda maavara kaevandamisloa nr KMIN-072 muutmisega Pannjärve II liivakarjääris vastavalt osaühing Eesti Killustik poolt esitatud kaevandamisloa taotlusele ja Keskkonnaameti korralduse eelnõule. Pannjärve II liivakarjäär asub Ida-Viru maakonnas Alutaguse vallas Vasavere külas Pannjärve liivamaardlas riigile kuuluvatel katastriüksustel Põhja-Pannjärve liivakarjäär ja Uus-Pannjärve liivakarjäär. Katastriüksuste valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus Maaamet. Maardla põhimaavara on ehitusliiv. Maavara kasutusaladeks on betooni valmistamine ning ehitus- ja täitetööd. Kaevandamise keskmiseks aastamääraks hinnatakse 80 tuh m^3.

Mida teha rehvidega pärast rehvivahetust?

Alanud rehvivahetushooaeg tähendab, et suverehvid tuleb taas garaaži või keldrisse jätta. Paraku võtab nende hoiustamine omajagu ruumi ning samuti pole kindel, kas samade rehvidega kõlbab veel uuel hooajal ringi sõita. Amserv Auto järelteeninduse juht Ahti Aasala jagab soovitusi, mida rehvidega pärast nende vahetamist ette võtta.

Kuigi lamellrehvide aastaringne kasutamine on autoomanike seas üsna populaarne, eelistatakse enamasti rehvid aastaaja vahetudes siiski välja vahetada. Kui rehvid lähevad vahetusse, lõpeb see autoomaniku jaoks enamasti sellega, et vanad rehvid viiakse omale kohale keldrisse või garaaži ja uute rehvidega asutakse muretult teele. „Tegelikult võiks aga kaaluda, kas on üldse mõistlik rehve pidevalt aastaaegade vahetudes töökotta ja tagasi sõidutada ning veenduda ka ise, kas äsja vahetatud rehvid on sõitmiseks valmis," märgib Aasala ja toob seoses rehvide vahetamisega välja mõned olulised nõuanded.

1. Kontrolli vahetatud rehvide kinnitusi, pragusid ja kulumist

Aasala sõnul tasub kindlasti üle kontrollida, kas vahetatud rehvid on auto all nii nagu varem või on mõni kinnitus aja jooksul sõiduga kulunud või sootuks kadunud. Samuti tasuks tema sõnul jälgida ka teisi väsimusmärke - näiteks, kas rehvi külgedel on pragusid või kas rehv on ebaühtlaselt kulunud. „Kui auto on pärast rehvide vahetamist mõnda aega ringi sõitnud, tasuks üle vaadata, kas kõik rehvi kinnituspoldid ja mutrid on endiselt alles. Selle kontrollimiseks ei pea olema ekspert – piisab peale vaatamisest," juhendab järelteeninduse juht.

Näiteks võib juhtuda, et rehvivahetuse käigus pingutatakse poldid liiga suure jõuga puruks ja need pudenevad hiljem ratastelt maha. See võib juhtuda olukorras, kui rattad keeratakse kinni nt suruõhu mutrikeerajaga ja ei kasutata momentvõtit. „Kinnitamata ratas ei ole stabiilne, võimalus teiste kinnituste purunemiseks on suur ja tagajärjed sõitmisel ohtlikud," hoiatab Aasala. Ta lisab, et juhul kui autoomanik on ostnud uued talverehvid, võib-olla isegi koos uute ja ilusate velgedega, siis tasuks kaaluda ka turvamutrite soetamist. Seda eriti juhul, kui auto ei seisa garaažis, kinnises valvega parklas, vaid koduhoovis, tänaval, valveta parklas või mujal, kus auto rattad võidakse pimedal ajal märkamatult lihtsalt ära varastada.

2. Veendu, et rehvides on piisavalt õhku

Nii rehvivahetuse järgselt kui ka pärast mõningat sõitmist ei tohiks unustada rehvides rõhu kontrollimist. „Uutel autodel on selleks mugavad andurid, vanematel autodel neid aga pole ja rehvide kontroll võib vahel ununeda. Kui auto sellest ise märku ei anna, tasub aeg-ajalt pilk peale visata ja veenduda, ega rehv pole n-ö pehme ning kas rehvis on piisavalt rõhku," soovitab Aasala. Vastavalt sõiduki liigile ja mudelile tasuks vajalik rehvirõhk Aasala sõnul kindlasti auto tehnilisest raamatust üle kontrollida, üldjuhul jääb see 2-2.5 baari juurde.

3. Mõõda, kas vanu rehve saab veel kasutada

„Seda, kas rehvide elu jätkub ka järgmisel hooajal, saab otsustada näiteks turvise mustri järgi. Talverehvidel peaks mustri sügavus jääma üle 3 mm ning suverehvide puhul minimaalselt 1,6 mm juurde. Kui muster on õhem, pole mõistlik rehve järgmisel hooajal enam kasutada, sest nende haakuvus teega väheneb ja sõit kulunud mustriga muutub ohtlikuks," paneb Aasala autojuhtidele südamele ning lisab, et sellisel juhul võib politsei sõitjat ka trahvida. Kui selgub, et vanade rehvidega uuel hooajal enam sõita ei saa, võib need rehvivahetuskohas utiliseerida.

4. „Loe üle" rehvide naelad

Üheks rehvide väsimuse märgiks on Aasala sõnul ka see, kui naastrehvis pole enam piisavalt naelu – sellisel juhul tuleks kaaluda algaval talvehooajal uute rehvide soetamist. „Kui rehvist on puudu mõni üksik nael, ei juhtu veel midagi, nende kadumine näiteks aukudest läbi sõites või järsult gaasi vajutades on paratamatu. Aga turvaliseks sõiduks lumel ja jääl peaks enamus naeltest siiski alles olema," rõhutab ta. Kui aga selgub, et paljud naelad on puudu, ei tohiks Aasala sõnul kõiki allesjäänud naelu välja tõmmata ja rehvidega lume sulades edasi sõita, sest rehvisegust tingituna on naelrehvid suviseks sõiduks liiga pehmed ja võivad pidurdamisel probleeme tekitada.

5. Hoiusta vanu rehve targalt

„Sageli laotakse rehvid ruumi kokkuhoiuks üksteise otsa torni, aga see pole kindlasti hea mõte, sest alumiste rehvide karkass surutakse kokku ja hiljem ei pruugi need enam veljele paigaldamiseks järgi venida," märgib Aasala, eriti olukorras, kus üksteise otsas on rohkem kui 8 ilma veljeta rehvi. Aasala soovitab hoiustada rehve hoopis üksteise kõrval vertikaalselt või jätta need rehvivahetaja juurde ja mitte neid pidevalt edasi-tagasi vedada.

Telia koduinternet ja TV-teenus jõuavad Alutaguse valla elanikeni

Raigo Neudorf
Telia Eesti AS

Juba järgmise aasta alguses saavad Alutaguse valla Vasknarva ja Alajõe küla kodud kasutama hakata Telia kiiret koduinternetti ja moodsat TV-teenust. Telia teenused jõuavad kohalike elanikeni Elektrilevi poolt rajatava internetivõrgu toel.

Elektrilevi alustas sel kevadel erinevates Eesti piirkondades interneti püsivõrgu ehitusega ning see võimaldab kõigil nendel kodudel, kuhu Elektrilevi kaabel edaspidi ulatub, kasutama hakata Telia koduinternetti ja TV-teenust.

Telia Eesti erakliendiüksuse juhi Holger Haljandi kinnitusel võimaldab Elektrilevi poolt rajatav internetivõrk kasutada Telia koduinterneti pakette, mille maksimumkiirused ulatuvad 1 gigabitini sekundis. See rahuldab ka kõige nõudlikuma tarbija vajadused.

Lisaks kiirele ja tänapäevasele koduinternetile saavad inimesed kasutama hakata ka moodsat Telia TV-teenus. Telia teleteenus areneb pidevalt, et pakkuda klientidele uut, põnevat ning konkurentidest eristuvat meelelahutust. Kui 2018. aastal oli üheks märgilisemaks sündmuseks maailmakuulsa HBO sarjade keskkonna jõudmine Telia TV klientideni, siis 2019. aasta alguses hakkas Telia edastama otsepilti naiste profitennise turniiridelt. Järgmise aasta alguses tuleb Telia aga välja päris oma telekanaliga. Kõik need Telia kliendid, kes kasutavad korraga ettevõtte kolme põhiteenust ehk mobiilset andmesidet, koduinternetti ja TV-lahendust, saavad liituda Telia 1 pakkumisega, mis võimaldab kasutusele võtta kaks korda kiirema koduinterneti ning valida Telia TV videolaenutusest endale igas kuus kaks tasuta filmi.

Kõige täpsema info selle kohta, millal ja millistele aadressidele Elektrilevi poolt ehitatav internetivõrk jõuab, leiab veebilehelt: www.telia.ee/kiire-internet

Peale Elektrilevi internetivõrguga liitumist saavad kõik soovijad endale tellida ka Telia teenuseid, millega saab tutvust teha ettevõtte kodulehel www.telia.ee asuvate alajaotuste TV ja Internet vahendusel.

Telia interneti püsiühendust kasutab täna enam kui 243 000 kodu, ettevõtte teleteenus jõuab aga enam kui 207 000 majapidamiseni.

Telia

SISUTURUNDUS

Elektroonikaromude kogumisest Alutaguse vallas

Martin Miller
keskkonnaspetsialist

Illuka piirkonna teenuskeskuse kõrval Valla kinnistul on elanikele avatud uus elektroonikaromude kogumispunkt. Kogumispunkt on avatud E-R 9.00-16.00 (va. riigipühad). Jäätmete üleandmiseks tuleb võtta teenuskeskusest võti ja elektroonikaromud kogumispunkti sisse tõsta alustades konteineri tagumisest otsast. Elanikud saavad oma kodumajapidamises tekkinud elektroonikaromud TASUTA üle anda.

Kogumispunktis vastuvõetavate seadmete nimekirja kuuluvad:

1) suured kodumasinad (külmikud, pesumasinad, elektripliidid, mikrolaineahjud, elektriradiaatorid, kliimaseadmed, ventilaatorid jms);
2) väikesed kodumasinad (tolmuimejad, õmblusmasinad, röstrid, kellad, kaalud, kohvimasinad jms);
3) kodused IT- ja telekomseadmed (arvutid, sülearvutid, telefonid, automaatvastajad, printerid jms);
4) tarbeelektroonikaseadmed (raadiod, televiisorid, videokaamerad, magnetofonid, muusikariistad jms);
5) luminofoorlampide valgustid ja sirged luminofoorlambid, kompaktlambid;
6) elektritööriistad (va tööstuslikud);
7) elektrilised mänguasjad;
8) seire- ja valveseadmed (suitsuandurid, kütteregulaatorid, termostaadid jms).

NB! Kogumispunkt on ainult elektroonikaromude jaoks. Teisi jäätmeliike (nt segaolmejäätmed, ohtlikud jäätmed jms) on KEELATUD tuua.

Elanikele on elektroonikaromude vastuvõtupunktidena jätkuvalt avatud ka Mäetaguse alevikus Kooli tn 7 kogumispunkt (avatud E-R 9.00-16.00, võti tuleb võtta Alutaguse Haldusest) ning lisaku alevikus Tartu mnt 62a kogumispunkt (avatud E-R 9.00-16.00, helistada ette tel 53427681).

NB! KOGUMISPUNKTIDE KÕRVALE ON ELEKTROONIKAROMUDE JÄTMINE KEELATUD.

Kogumispunktid on videovalve all.

Lisaks eespool loetletud kohtadele saavad valla elanikud kodanikukaardi ettenäitamisel anda elektroonikaromusid TASUTA Uikala ja Torma prügilatesse.

Jäätmejaamad

Martin Miller
keskkonnaspetsialist

Alutaguse valla elanikel on võimalus viia kodumajapidamises tekkinud jäätmeid TASUTA Uikala ja Torma prügilatesse.

Uikala prügila on avatud tööpäevadel 07.30–19.30, puhkepäevadel ja riiklikel pühadel 9.00–17.00.

Tasuta võetakse vastu AINULT järgmisi kodumajapidamises tekkinud jäätmeliike: paber ja kartong, plastid, klaas (NB! siia alla ei kuulu lehtklaas ehk aknaklaas), biolagunevad aia- ja haljastusjäätmed, puit (eelsorteeritud), tekstiil, suurjäätmed, bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastusjäätmed, elektroonika (va külmkapp) ning mootori-, käigukasti- ja määrdeõlijäätmed.

Torma prügila on avatud tööpäevadel 9.00-18.00, laupäeval 9.00-16.00, pühapäeval ja riigipühadel on prügila suletud.

Tasuta võetakse vastu järgmiseid kodumajapidamises tekkinud jäätmeliike: paber ja kartong liigiti (paber ja kartong eraldi), plastid, metallid, klaas (NB! siia alla ei kuulu lehtklaas ehk aknaklaas), biolagunevad aia- ja haljastusjäätmed, bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastusjäätmed, puit, tekstiil, suurjäätmed, elektroonika, põllumajanduskemikaalid, trükivärvid, muud mootori-, käigukasti- ja määrdeõlid, ohtlik pakend, õlifiltrid, pliiakud, Ni-cd-akud, happed, leelised, fotokemikaalid, lum.lambid, elavhõbe, pestitsiidid, vana värv, liimid ja vaigud, EES-jäätmed, sortimata ravimikogused, patareid ja väikeakud, pakendid.

Jäätmete transport prügilasse tuleb ise organiseerida ning äraantavad jäätmed peavad olema liigiti sorteeritud. Jäätmete äraandmisel tuleb Alutaguse valla elaniku staatust tõendada Alutaguse valla kodanikukaardi ja ID-kaardi esitamisega. Prügila töötajale tuleb kontrollimiseks esitada mõlemad dokumendid. Jäätmeid üleandev elanik peab lähtuma prügila töötajate korraldustest. Üleantavad jäätmed peavad olema sorteeritud vastavalt eeltoodud nimekirja alusel. Sorteerimata jäätmete viimisel prügilasse ei võeta neid tasuta vastu.

Samuti ei pea suurjäätmete ära andmiseks enam kogumisringi ootama, kuna elanikel on nüüd võimalik neid jäätmejaamas aastaringselt tasuta ära anda.

Tuletõrjeperekond Bogdanovid. Samuel Bogdanovi rinda ehib vabatahtlikuna töötatud aastate eest staažimärk 55 aastat, Allan Bogdanovil 50 aastat ja Markus Laanemetsal 5 aastat. *Fotod: Siim Säde*

Iisaku Vabatahtlik Päästekomando 60

5. oktoobril tähistas Iisaku VPK (varasema nimetusega VTK – vabatahtlik tuletõrjekomando) oma 60. aastapäeva. Vabatahtlik tuletõrjeühing oli Iisakus juba varem, kuid VTK moodustati selle aktiivsematest liikmetest alles 1959, kui saadi esimene tuletõrjeauto. Pidupäevaks olid külla tulnud Ida-Eesti Päästekeskuse ja Eesti Päästeliidu esindajad, koostööpartnerid jt. Peale komandopealiku Allan Bogdanovi komando ajalugu käsitlevat ettekannet ja tervitussõnavõtte anti kätte Eesti Päästeliidu autasud ja teenetemärgid. Päästeliidu Hõberisti pälvis Hans Karp ning Raim Saarele ja Albert Nurgamaale annetati hoolsusmärgi hõbemedal. Päev jätkus õdusas meeleolus vanu mälestusi heietades.

Progerong tõi Ida-Virumaa lasteaiaõpetajad Mäetagusele

Kadi Villemson
Mäetaguse Lasteaed Tõruke

Mäetaguse Lasteaias Tõruke toimus 17. septembril Lego Coding Expressi programmeeritava rongi infopäev. Eesmärgiks oli tutvustada Ida-Virumaa lasteaiaõpetajatele Lego programmeeritavat rongikomplekti. Infopäeva läbiviijateks olid Tõrukese õpetajad Karine Võhmar ja Kelli-Jete Puusepp, kes kevadel käisid rongiga tutvumas Insplay ja Alushariduse Haridustehnoloogia Innovaatorid (AHI) poolt läbiviidud projektis „LEGO Education Coding Express“, milles kutsuti osalema üle Eesti vaid 11 lasteaeda. Nende hulgas ainsana Ida-Virumaalt ka meie lasteaed, sest peame oluliseks traditsioonilise õppimise ilmestamist kaasaegsete vahenditega.

Selle programmeeritava raudtee eesmärk on õpetada 3-5aastastele lastele programmeerimise algtõdesid, planeerimis- ja koostööoskust.

Coding Expressi komplekt koosneb Lego duplo klotsidest, mootori ja anduritega progerongist ning aktiivklotsidest, mille abil saab rongile erinevaid käsklusi anda.

Laste ülesandeks on meeskonnana valmis ehitada rong ja rongitee ning läbi mõelda, mida nad tahavad, et rong tegema hakkaks (pööraks vasakule-paremale, peatuks, paneks tuled põlema jne). Kõik see eeldab enne ehitama asumist korralikku planeerimist, kaaslaste ärakuulamist, erinevate osapoolte ideede arvestamist, kompromisside tegemist ja loogilist mõtlemist. Kogu protsess sarnaneb elukutselise programmeerija igapäevatööle ning õpetab lastele programmeerimise algtõdesid ja töötamist meeskonnana. Lisaks arendab legodega mängimine lapse motoorikat ja loovust.

Lisaks projektis osalemise eest saadud progerongi komplektile on lasteaias kasutusel veel terve hulk erinevaid IT-vahendeid, millega õppetegevus tänapäeva lastele huvitavamaks muuta – Bee-Botid, Ozobotid, tahvelarvutid, teleskoopkaamera ja Lego WeDo. Lähiajal lisanduvad eelpool nimetatutele veel ka Matatalab (ekraanivaba programmeerimise komplekt, mis võimaldab varajases eas õppida programmeerimist läbi mängulise ning käelise tegevuse), digitaalne mikroskoop, lugude järjestusriba, mille salvestusfunktsiooni abil saab luua piltlugusid või küsimuste ja vastuste mänge, Dash & Dot komplekt (väikelastele mõeldud robotid, millel on küljes kaugusandurid ja mikrofonid ning mida saab programmeerida liikuma kindlal rajal või muid lihtsamaid tegevusi sooritama) ning 3D pliiats.

Kõigi nimetatud digivahendite õppetöös kasutamise eesmärgiks on toetada laste probleemilahendamise oskust ja algoritmilist mõtlemist, anda eelteadmisi programmeerimisest ning pakkuda lastele kaasaegset alusharidust.

Täname kõiki osalejaid, Insplayd ja Alushariduse Innovaatoreid (AHI), tänu kellele Mäetaguse lasteaed pilootprogrammis osaleda sai.

Tunnustati Iisaku Kunstide Kooli tublisid õpetajaid

Pille Nagel
Iisaku Kunstide Kooli direktor

Tänavu pälvisid Alutaguse valla poolt õpetajate päeva puhul tunnustuse Iisaku Kunstide Kooli õpetajatest Valentina Järve ning Ave Jääger-Nurgamaa. Küllap on ka vallalehe lugejatel huvitav tuttavaks saada meie tublide õpetajatega.

Valentina Järvel on põhjust tähistada lausa kahekordset tööjuubelit. Kolmkümmend aastat tagasi oli õpetaja Valja üks omaaegsetest Iisaku Kunstide Kooli rajajatest. Kakskümmend aastat tagasi asus ta peale õpinguid taas siin tööle ning on möödunud aastate jooksul andnud suure panuse Alutaguse valla muusikaharidusse. Valentina juhendab ansambleid ning mängib ja õpetab paljusid pille: akordionit, klaverit, kitarri, mandoliini ja viiulit. Tema õpilased astuvad sageli üles erinevatel sündmustel nii oma vallas kui kaugemal. Iisaku Kunstide Kooli rahvamuusikaansambel osales tänavu suvel juubelilaulupeo „Minu arm" raames toimunud rahvamuusikapeol Tallinnas Vabaduse väljakul. Valentina õpilased osalesid ka Viljandi pärimusmuusika festivali ETNO-laagris ning astusid koos teiste Eesti parimate noorte pärimusmuusikutega üles festivali programmis. Õpetaja Valja on tõeline Eesti kultuurielu edendaja ja rahvamuusika traditsiooni kandja.

Ave Jääger-Nurgamaa asus Iisaku Kunstide Kooli tantsuõpetajana tööle 15 aastat tagasi. Õpetaja Ave on mitmekülgne loojanatuur. Lisaks tantsualasele kõrgharidusele on Ave omandanud mänguoskuse paljudel pillidel ja õpib neid aina juurde. Ave mängib klaverit, kitarri, ukulelet, mandoliini, karmoškat, lõõtsa, plokkflööti, torupilli ja kannelt. Ave saab hakkama ka laulusõnade ja viiside loomisega. Peale selle on ta osav käsitöömeister. Ave käe all on valminud nii rahvatantsijate vööd kui enamjaolt kõik muud tantsukostüümid. Tantsuõpetajana ei käi ükski stiil talle üle võimete – olgu siis ballett, hip-hop, breik või seltskonnatants, kõike saavad tantsijad tema käe all proovida. Ave on enamasti ise nende tantsude autor, mida tantsuklassi õpilased esitavad. Tema tantse iseloomustab huvitav koreograafia ning hea muusikavalik. Põnevaks sündmuseks on igakevadine tantsuklassi hindeetendus, kus aasta jooksul õpitud tantsud esitamisele tulevad. Ave käe all harjutavad lisaks lastele ka täiskasvanute tantsurühmad. Tänavu pääses läbi tiheda konkursisõela juubelitantsupeole Ave juhendatav pererühm „Sigin-sagin" ja naisrühm.

Läheneb Iisaku Kunstide Kooli 30. aastapäev

Juubeliaasta puhul andsime Alutaguse Vallavalitsuse ja KOPi toel välja oma kooli almanahhi. Kuna igale vallakodanikule almanahhi ei jätku, avaldame valiku kaastöödest Alutaguse valla lehes.

Alates novembrist hakkab kolmapäeviti kell 18.30 Iisaku Kunstide Koolis toimuma balletitreening. Innustamaks neid, kes ei ole julgenud veel proovima tulla, saab käesolevas numbris lugeda trenniskäijate mõtteid sellest, miks balletitreening neile meeldib ja mida kasulikku annab.

Balletitreening – hea vormi ja kauni rühi saladus

Lagle Arm,
balletitreeningus osaleja alates 2014. aastast

Mulle meeldis ballett juba lapsena. Alailma vibutasin vanaema suure söögilaua taga oma jalgu, kuid ma ei mäleta, et mu unistused oleksid balletiga kuidagi seotud olnud. Miks ma siis käin nüüd täiskasvanuna balletitrennis? Ilmselt peamine põhjus on ikkagi, et ballett on ilus ja teiseks on see mulle kasulik. 21. sajandil on väga palju võimalusi, millega oma aega täita ning kui mõelda, et kaheksa tundi oma päevast magame maha, siis on oluline, millele pühendada järelejäävad tunnid. Balletitrennis olles olen keskendunud iseendale. Kauni muusika saatel veedetud tunnike annab mulle hea energialaksu. Trenn on andnud mulle suurepärase kehatunnetuse ning aitab mu keha hoida liikumises ja painduvana. See on mulle oluline. Arvan, et mu kehahoiak on samuti muutunud. Kord juhtus vahva lugu. Taksosse sisenedes ei jõudnud ma juhile veel aadressigi öelda, kui taksojuht küsis, kas lähen balletitrenni. Meeldiv kompliment. Ma ei hakanud talle seletama, et käin tõepoolest Iisakus balletitrennis. Küll aga kiitus Avele, et ta meie gruppi juba viis aastat on vedanud ja trenniskäijaid heas vormis hoiab!

Pille Nagel,
balletitreeningus osaleja alates 2014. aastast:
BALLETITREENING – PINGUTUST VÄÄRT

Liitusin balletitreeninguga kohe, kui Ave selle viis aastat tagasi välja pakkus ning olen sellest jätkuvalt vaimustatud. Lisaks sellele, et trenn on mõnus ja lihtsalt meeldib, on sellega tegelemiseks ka mitmeid täiesti ratsionaalseid põhjusi. Balletiharjutused on sajandite vältel välja arendatud just selliselt, et need toetaksid kauni kehakuju saavutamist. Balletiharjutused hoiavad vormis käsivarred, trimmivad rinna-, reie- ja tuharalihaseid ning võimaldavad saavutada saledama talje. Niisiis võib öelda, et need on harjutused ilu heaks. Kui võrrelda balletitreeningut tavapärase rasvapõletusprogrammiga, siis on balleti eeliseks, et lihased tugevnevad ja vormivad keha just sealt, kuhu harjutused suunatud on. Rasvapõletustreeningu nõrk koht on, et rasv kaob sealt, kust ta ise heaks arvab. Tundub, et enamasti viimasena kõhupiirkonnast ja seetõttu ei aita need keha vormimisele eriti kaasa.

Ja muidugi sirutused! Ballett teeb selja sirgeks, tugevdab seljalihaseid ning kaitseb tänu sellele seljavalu eest. Harjutused stange juures hoiavad liigesed paindlikena. Tavapäraselt lõpeb treening venitusharjutustega, mis annavad lihastele elastsuse. Lihtne see trenn kindlasti ei ole ja pingutust nõuab omajagu. Kuid ega liiga lihtsatest asjadest ju enamasti erilist kasu ei ole. Mõned harjutused on algul ikka väga rasked, lausa vastikud. Mõne aja pärast aga märkad, et saad nendega hakkama ja mingil hetkel tunned, et teed neid meeleldi. Igal juhul on see tund tantsuklassi stange ääres aeg iseendale, kus argimuredel ei ole võimalust end meelde tuletada, sest harjutuste tegemine nõuab keskendumist, see on nagu teraapia.

Vähetähtis ei ole seegi, et balletitreening on tantsuline. Tants aga tagab hea toonuse igas eas inimesele. Mõnikord olen kuulnud väidet, et tants on rohkem niiöelda noorte asi, küpsemas eas inimesed ju enam ei tantsi. Teadlaste väitel kaotab inimene oma nooruslikkuse just seetõttu, et ta enam ei tantsi, mistõttu on eriti oluline leida endale tantsimiseks võimalusi just siis, kui keskiga lähenemas või juba käes. Parem füüsiline vorm on eelkõige igaühe enda teha. Kulutada kord nädalas tunnike enda tervise heaks ei ole just palju, aga sellest saadav kasu on suur.

Balletitreening täiskasvanutele toimub Iisaku Kunstide Koolis kolmapäeviti kell 18.30. Oled oodatud!

Õhksoojuspumba mürale tuleb mõelda enne selle paigaldamist

Natalja Šubina
terviseameti keskkonnatervise osakonna nõunik

Terviseameti statistika näitab, et õhksoojuspumpadega seonduvate kaebuste arv on püsivalt kõrge – 2019. aastal on Terviseametile esitatud 9 kuu jooksul 111 kaebust välisõhus leviva müra kohta, nendest 26 kaebust tehnoseadmete peale.

Õhksoojuspumpade ja küttekehade poolt põhjustatud müra saab vähendada juba projekteerimise ja paigaldamise käigus. Pumba paigaldamine peab olema kooskõlastatud kohaliku omavalitsusega, kortermaja seinale paigaldamisel on aga lisaks omavalitsuse loale vaja ka kõigi korteriomanike nõusolekut.

Õhksoojuspumba paigaldamisel on oluline põhjalikult analüüsida nii agregaadi asukohta kui rakendada teisi müra leevendavaid meetmeid. Kuna soojuspumpade ümberpaigaldamine ja häälestamine nõuab täiendavat ressurssi ning keset kütteperioodi ei ole küttesüsteemi ümberehitamine alati võimalik, tuleb kindlasti tähelepanu pöörata agregaadi õigele asukohale ja adekvaatsele mürasummutusele.

Terviseameti soovituste kohaselt peaks õhksoojuspump jääma naabermajadest võimalikult kaugele, hea tulemuse võib anda ka pumba paigutamine müra takistavate hooneosade varju. Kui hoonestus rahuldavat lahendust ei paku, tuleb vaagida helilaineid neelavate müratõkete rajamist. Paigaldamisel tuleb arvestada, et tehnoseadme ekvivalentse helirõhutaseme ehk müra piirväärtus haridusasutuste, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande-asutuste ning elamute läheduses ei tohi päeval ületada 50 ja öösel 40 detsibelli (müranorme sätestab Keskkonnaministri 16.12.2016 määrus nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid").

Õhksoojuspumba müraga seoses saab terviseamet alustada järelevalve menetlust, kui kohalik omavalitsus on kontrollinud soojuspumba vastavust ehitusnormidele. Seega soovitame oma murega kõigepealt kohaliku omavalitsuse poole pöörduda.

Filmiõhtu Puhatu külaplatsil

Karel Vähk

13. septembri õhtul sai külaplatsi katusealusest kinosaal. Vaatasime ühiselt Oskar Lutsu „Suve". See oli jätk eelmisel aastal vaadatud „Kevadele". Aitäh Eesti Filmi Instituudile!

Enne filmi oli viktoriin selle filmi kohta. Liisu oli mõelnud väga huvitavad küsimused. Õigesti vastanud said loosiga omale meened. Filmi lõppedes süütasime lõkke, nautisime hetkelist paduvihma ja lasime hea maitsta piknikulauale toodud näksidel.

Aitäh, armsad sõbrad, kes te kohale tulite! Järgmiste kohtumisteni!

Alutaguse noore looduskaitsja sügisseminar Junior Ranger

6.-12. klassi õpilastele

KAVA

22. november kell 13
Kohtume Iisaku Looduskeskuses –
Alutaguse Rahvuspargi infotund.
Iisaku Kihelkonna Muuseum – Alutaguse kultuuripärand koos väikese näpuharjutusega ning õhtul seebi keetmine vanal viisil.

23. november
Hommik koos loodusgiidi ja jäägri Vahur Sepaga – Alutaguse loomalood ja ühine väliretk.
Alutaguse rahvuspargi 1. sünnipäeva tähistamine Iisaku Looduskeskuses.
Kell 17 kojusõit

Seminari osalustasu õpilasele on 5 €
Info: Anne-Ly Feršel tel 5332 8287
e-mail: anne-ly.fersel@keskkonnaamet.ee

Mis on Junior Ranger?
Euroopa Kaitsealade Liit (EUROPARC Federation) algatas noore looduskaitsja programmi selleks, et leida noori aktiivseid inimesi, kes on huvitatud loodusest ja tunnevad vastutust Euroopa loodusväärtuste säilimise eest ning soovivad kaasa rääkida Euroopa arengutes. Europarci föderatsioon korraldab alates 2002. aastast üleeuroopalist noore looduskaitsja kursust Junior Ranger. Eestis on kursusi korraldatud alates 2004. aastast.

Eestis toimuvatel Junior Ranger ehk noore looduskaitsja suvistel kursustel ja jätkuseminaridel (kevadel ja sügisel) tutvutakse looduskaitse praktilise tööga, omandatakse teadmisi rahvuspargi taimestikust ja loomastikust ning arutletakse laiemalt, kuidas muuta maailma/keskkonda paremaks. Kaitsealade töötajad jagavad kogemusi ja teadmisi noortele, kui tulevastele looduskaitse korraldajatele. Üheskoos saab arutleda ja arendada ideid ning mõtteid, mis on kasulikud kohalikule kogukonnale ja loodusele laiemalt. Laagrites tehakse ära mitmed vajalikud tööd, mis võivad aidata ohustatud liike ning säilitada kultuuripärandit. Kursusel osalenul on lootus esindada Eestit järgmisel aastal rahvusvahelises laagris, mida korraldatakse igal aastal erinevas riigis. Noored tutvuvad uute sõpradega, kellel on sarnane maailmavaade.

Vaata lisateavet rahvusvahelise programmi kohta Euroopa Kaitsealade Liidu kodulehelt: www.europarc.org/nature/young-people/

Alutaguse rahvuspargi uudised

Maret Vildak
looduskaitse juhtivspetsialist
Keskkonnaamet

Alutaguse rahvuspargi kaitse-eeskirja eelnõud oleme tutvustanud rahvuspargi koostöökogu kaitsekorralduse töögrupis. Ka kultuuripärandi ning külastuskorralduse ja keskkonnahariduse töögrupid on korra kokku saanud. Kultuuripärandi töögrupis määratlesime kultuuriväärtusi, mida rahvuspargi alal esile tuua. Külastuskorralduse ja keskkonnahariduse töögrupis olid arutluse all mitmed teemad, nt rahvuspargi külastuskorralduse ja keskkonnateadlikkuse visioon ja eesmärgid, mujal rahvusparkides populaarne noorte looduskaitsjate seminaride ja laagrite traditsioon.

Avalikud koosolekud kaitse-eeskirja eelnõu tutvustamiseks toimuvad 2020. aasta alguses. Kaitsekorralduskava on tegevuskava Alutaguse rahvuspargi loodusväärtuste kaitseks ja külastuse korraldamiseks ning see valmib pärast kaitse-eeskirja kinnitamist 2021. aastal.

Keskkonnaamet osaleb Põhjamaade Ministrite Nõukogu ja KIK rahastatud rahvusvahelises projektis Improved Sustainability of Urban National Parks. Projektialadeks on neli linnalähedast rahvusparki Eestis (Alutaguse ja Lahemaa RP), Soomes (Nuuksio RP) ja Rootsis (Tyresta RP). Projekti raames on kaitsekorralduskava alusuuringuna teostamisel külastusuuring. Uuringu tulemusena saame teada külastusmahu ning külastajate ajalise ja ruumilise jaotuse rahvuspargi alal. Neid tulemusi arvestades hinnatakse uuringu käigus külastusmõjusid ja antakse kaitsekorraldusliku soovitused mõjude leevendamiseks. Projekti raames toimub 12. novembril seminar Palmses.

Välja on antud Alutaguse rahvusparki tutvustav voldik kolmes keeles - eesti, inglise ja vene keeles. Voldikuid saab alla laadida ja printida rahvuspargi kodulehelt: www.kaitsealad.ee/est/kulastajale-20). Paberkandjal voldikuid saab rahvuspargi keskusest, turismiinfopunktidest jm.

Rahvuspargi koduleht asub aadressil:
www.kaitsealad.ee/est/alutaguse-rahvuspark
Näoraamatust leiab meie tegemisi:
www.facebook.com/alutaguserahvuspark/

Alutaguse rahvuspargi esimene teaduskonverents

Signe Roost
toimetaja

Illuka mõis võõrustas 8. oktoobril Alutaguse rahvuspargi esimesel teaduskonverentsil osalejaid. Rahvuspargi loomine Ida-Virumaale Alutagusele oli üks kingitustest, millega tähistasime Eesti Vabariigi 100. aastapäeva. Novembri lõpus täitub Eesti noorima rahvuspargi esimene tegevusaasta.

Keskkonnaameti peadirektor Riho Kuppart võttis avasõnas rahvuspargi sünniloo kokku ning rääkis praegu nii põletavalt üleval olevast vajadusest leida tasakaal inimese ja looduse kooseksisteerimise vahel. Kogu päev keskenduti Alutaguse piirkonna loodus- ja kultuuriväärtustele, nende olemusele ja säilitamisele. Siit ka konverentsi teema „Alutaguse rahvuspargi unikaalne loodus ja kultuur". Teadlased ja looduskaitsjad mõtestasid Alutaguse väärtusi, sest ega vastuvõetud seadusandlik akt ei loo rahvusparki. See pakub ainult juriidilise vormi, millele sisu tuleb meil endil anda. Olemasolevat ja olnut väärtustades loome koos selle, mida mõistame nimetuse Alutaguse rahvuspark all.

Alutaguse on mitmes mõttes piiriala, olnud juba sajandeid erinevate rahvaste kokkupuutekoht, kus kohtuvad eesti, vadja ja vene kultuurid, keeled, religioon ja pärimus. Nii on tekkinud põnevad vastastikused mõjud ja arenenud suhted, mida on tugevalt mõjutanud Alutaguse madaliku metsade- ja sooderikas ning väga hõreda inimasustusega loodusmaastik. Kultuuripärandi kaitsest Eesti rahvusparkides andis ülevaate Leelo Kukk Keskkonnaametist. Aegade jooksul on erinevates rahvusparkides läbi viidud mälumaastike uuring, ehituspärandi ja asustusstruktuuri ning ajaloolise maakasutuse analüüsid, koostatud on ülevaade väärtuslikest ehitistest ja pühapaikadest. Alutagusel seisab see töö kõik veel ees. Keskkonnaameti hinnangul oleks vaja *ca* 400 000 eurot, et viia Alutaguse rahvuspark sõsarparkidega samale tasemele. Lisaks uuringutele korraldatakse koolitusi kogukondadele, et käskude-keeldude asemel kaitsealal tegutsemise kohta pigem teadmisi anda. Need on olnud traditsioonilisest ehitusest ja paatide meisterdamisest, muusika- ja pilliõppest, käsitööst ning põllu- ja karjakasvatusest. Mis saavad olema Alutaguse kultuuripärandi pärlid – poluvernikud, vadjalased, militaarpärand, koriluskultuur? Juba vanemate õpilaste seas on väga hinnatud noore looduskaitsja kursus Junior Ranger.

Tartu Ülikooli geograafia osakonna Eesti geograafia dotsent Taavi Pae avas Alutaguse kui piirkonda tähistava nime tekkeloo läbi kartograafia. Ajaloolised kaardid läbi mitme sajandi näitasid, kuidas Alutaguse nimena on liikunud põhjarannikult ja Narva alt Peipsiäärse madalikuni, iseloomustades täna just neid maastikke, mida me rahvuspargiga säilitada soovime.

Põhjaliku ettekande Alutaguse soodest tegi Keskkonnaameti looduskaitse nõunik Agu Leivits. Ta tutvustas sookooslustes ja linnustikus toimunud muutusi ja neid põhjustanud tegureid. Kuidas ja mida tehakse Alutaguse soode seisundi ja seal elavate liikide elutingimuste parandamiseks.

Tartu Ülikooli geograafia osakonna maastikuosakonna ökoloog Anneli Palo lähenes läbi teadlase fookuse Alutaguse põlismetsade kasutuselevõtu ajaloole, säilinud loodusväärtusele ja kaitse all olevate metsamaastike tulevikule. Tema hinnangul ei saa me täna enam rääkida Alutaguse laantest. Metsade majandamis- ja kasutusviisid on viimase saja aasta jooksul nii palju muutunud ja muutnud ka metsa mõistet.

Roostojalt pärit tuntud folklorist Mall Hiiemäe rääkis looduskasutusest Alutagusel põhielatusalade lõikes ja ikka rahvapärimuse toel. Looduse erinevate osade (putukad, kalad, linnud, imetajad) ökoloogilised suhted inimestega avalduvad ilmekalt rahvapärimuses ja keeles.

Eesti militaarajaloo uurija Ain Täheste rääkis militaarpärandist laiemalt Ida-Virumaal. Enamus Eestit räsinud sõdadest on rullunud üle Ida-Virumaa ja jätnud siia jälgi linnuste, kindluste, lahinguväljade, kalmistuste, militaarrajatiste ja leidude näol.

Ene Raudar Illuka koolist tutvustas Illuka mõisakooli kodulooraamatut, mida esitleti eelmisel kuul kooli sünnipäeval.

Terve järgmise päeva said konverentsil osalejad veeta väikeste vihmasabinate käes Kurtna järvestikus, kus Jaanus Terasmaa ja Marko Vainu Tallinna Ülikoolist tutvustasid oma mitmeaastast uurimistööd inimmõjust järvedele ning võimalikke tulevikustsenaariume.

Alutaguse rahvuspargi esimene teaduskonverents koondas infot ja inimesi, et saaksime luua oma ja unikaalse kuvandi, mille järgi me end ise tunneme ning mille järgi tuntakse meid Eestis ja maailmas.

Kurtna järvestik – Kalevipoja jalajälgede kaitseala

Jaanus Terasmaa
vanemteadur
TLÜ LTI Ökoloogia keskus

Mitmete Kalevipoja legendidega seotud Kurtna järvestik on kui sini-roheline pärl keset Ida-Virumaa tehnogeenset maastikku. Tänase haldusjaotuse järgi asub see loodusväärtus Alutaguse vallas ning on üheks osaks värskelt loodud Alutaguse rahvuspargist. Piirkonna kaitsmise ajalugu on märksa pikem – järvederikka mõhnastiku kaitseks loodi teadlaste survel maastikukaitseala juba 8. juunil 1987. aastal. Sellisena eksisteeris see kuni uue rahvuspargi loomiseni 24. novembril 2018. Kurtnas asuva kaitsealuse ala suuruseks on 2820 ha, millest 93% on riigi omandis. Valdavalt on tegu metsaga (74%), järgnevad sood (12%) ning veekogud moodustavad kogupindalast ligi 200 ha (6,7%).

Kurtna järvestik on Eesti üks järvederohkemaid piirkondi, kus umbes 30 km^2 paikneb 38 eritüübilist väikejärve, millest kaitsealale jääb 33. Nendest 18 kuulub Natura elupaigatüübi järvede hulka, millest omakorda pooled on eriti tundlikud ja kaitset vajavad liiva-alade vähetoitelised järved (nt Valgejärv, Martiska järv, Ahnejärv, Liivjärv jt), kus kasvavad mitmed II ja III kategooria kaitsealused liigid. Järvedest võib leida vesilobeeliat, järvlahnarohtu, lamedalehist jõgitakjat. Järvede ümbruses leidub mitut liiki käpalisi, näiteks roomavat öövilget, tumepunast ja laialehist neiuvaipa ning üliharuldast lehitut pisikäppa, sõnajalgtaimedest mets-vareskolda ja harilikku ungrukolda. Üldse kokku on andmeid üle 70 kaitsealuse liigi esinemise kohta.

Kurtna järved ja metsad on oma rohkete loodusväärtuste tõttu ka suurepäraseks puhkealaks. Kurtnas käiakse ujumas, päevitamas, matkamas, telkimas ja kala püüdmas. Järvede vahel asuvad maalilised metsased künkad pakuvad marju ja seeni või lihtsalt jalutamisvõimalust. Kurtnat läbib RMK matkatee ning seal asub populaarne Pannjärve tervisespordikeskus oma suusa- ja matkaradade ning mitmekesiste sportimisvõimalustega. Kuus aastat tagasi läbiviidud uuringu põhjal on külastajate seas populaarsemad paigad Nõmmejärve, Liivjärve, Rääkjärve ja Martiska järve ümbrus. Rohkelt leidub puhkajaid ka Valgejärve, Ahnejärve ja Kurtna Suurjärve ümbruses. Kusjuures üle poolte puhkajatest tulevad Kurtnasse koos perega ning veerand veedab aega koos sõpradega.

Kuigi veel loodusväärtusena sälinud, ei ole järvestik enam ammu looduslikus seisundis. Hüdroloogilises mõttes saab looduslikuks seisundiks pidada 1844. aastale eelnevat aega. Vooluveekanalitega ühendatud järvi oli kümme ja järvestikus olid vaid mõned vooluveekogud – Vasavere jõgi, Mustajõgi, Viivikonna oja, Raudi oja ja läbi Konsu järve voolav oja. Kraavide võrgustik on järgneva 175 aasta jooksul jõudsalt arenenud. Kui looduslikult oli enamik Kurtna järvi umbjärved, siis juba 20. sajandi alguseks olid vooluvetega ühendatud 24 järve, millest tänaseni on toimivad kraavid alles veel 16 järve puhul. Kraavide ja kanalite rajamisele võrreldavas suurusjärgus on maastikku ümber kujundanud kaevandused - olgu kaevandatavaks toormeks põlevkivi või liiv. Mitmed piirkonnas olevad kaevandused on juba ammendunud, kuid tegevus jätkub veel Estonia kaevanduses ning Sirgala karjääris, mis pikki järvestiku serva edasi liikudes üha laieneb. Ka Pannjärve liivakarjäär, mille tegevuse käigus kadus piirkonna kõige suurem liivaseljandik, tegutseb tänase päevani.

Raudi kanali ja Konsu veehaardega seotud järved puhastavad ühelt pool väljapumbatavat kaevandusvett ning teiselt poolt varustavad veega põlevkivikeemiatööstust. Lisaks sellele rajati otse mõhnastiku südamesse 1972. aastal Kurtna-Vasavere veehaare eesmärgiga varustada Kohtla-Järve Ahtme linnaosa ja Jõhvi linna joogiveega. Tänaseks päevaks on sellesse veevarustussüsteemi liidetud rohkem asumeid. Vasavere veehaarde 14 puurkaevu olid algselt planeeritud veevõtuga kuni 25 000 m^3 ööpäevas. Juba mõne aasta jooksul saadi aru, et seda on liiga palju, sest veetasemed järvedes alanesid 3–4 m võrra ning asuti lahendusi otsima. Paraku ei ole kõiki osapooli rahuldavat lahendust siiani leitud (kuigi neid on teadlaste poolt pakutud mitmeid) ning ka tänasel päeval on lubatud vett võtta kuni 8000 m^3 ööpäevas. Värsked uuringud on näidanud, et seda on mitmete järvede säilimiseks isegi praegusel, juba rikutud kujul, liiga palju. Kõik need muutused maastikus ja vetevõrgus ongi põhjuseks, miks paljude järvede veerežiim ning ökosüsteem on muutunud.

Et joogivesi oleks endiselt puhas ning ka puhkajatel Kurtnas mõnus olla, peab ökosüsteemi tervise säilimiseks rohkem vaeva nägema. Loodetavasti annab uus rahvuspark Kurtna järvestikule püsima jäämiseks uue võimaluse.

Reedel, 18. oktoobril, kutsus Iisaku segakoor suure suvise peo tuules Iisaku rahvamajja Atsalama, Oonurme ja Kirderanniku koorilauljad, et pühendada üks kaunis kontsert Robert Theodor Hansenile tema 170. sünniaastapäeval. Hansen on meie kultuurilukku jäädvustunud laulu "Ema süda" autorina. *Foto: Merle Pikhoff*

Kõrvitsad Tallinna Loomaaia elevantide heaks

Anneli Dietrich
Illuka Kooli loodusainete õpetaja

Illuka kool andis oma südame kõrvitsatele ja elevantidele aastal 2017. Siis kasvatasime me ise kõrvitsaid seemnest viljani, lasteaiarühmadest lõpuklassideni. Eelmisel aastal mõtlesime alustada oma uues ja suures omavalitsuses kõrvitsate kogumisega. Nii ka tänavu ja küllap edaspidigi.

Miks me seda teeme? Kõrvits on uhke ja suur vili, mis oma värvilt meenutab veidi meile armsaks saanud murakat. Kõrvits on samas ka köögivili, mis koduses aiapidamises kipub heal saagiaastal üle jääma ja miks siis mitte kinkida seda neile, kel seda väga vaja läheb. Selle kaudu kasvatame me lastes hoolivust ja ühtekuuluvust, sest teeme koos midagi toredat. Tänu kõrvitsatele

pakume ka hooajaliselt erilist teenust „kõrvitsataksot“, mis transpordib hiigelmarju ka kaugematest piirkondadest. Samuti loodame sellega luua suhteid oma uue suure valla inimestega. Möödunud aasta suurim kogus ühest kandist (terve järelkäru täis) tuli Tudulinna koolist. Meie ühisaktsioon ei jäänud märkamata ka loomaaia juhtidele, kes kõigile annetajatele loomade nimel aitäh ütlesid ning keskkonnaministeeriumile, kes meie tegevust Keskkonnakäpa* tiitliga tunnustasid.

Kui eelmine aasta hiilgas suure kõrvitsasaagiga, siis tänavu oli see veidi kesisem (vähemalt meie kandis). Seepärast on mul väga hea meel, et sellelgi aastal vastasid meie üleskutsele mitmed osavõtlikud vallaelanikud erinevatest piirkondadest. Suur kummardus kõigile senistele annetajatele, loodetavasti on järgmisel aastal meid veelgi rohkem.

**Keskkonnakäpa konkurss on keskkonnasõbraliku haridustegevuse tunnustus. Selle tunnustusega tõstetakse esile kõiki, kes on jätnud oma positiivse jälje mõne keskkonnateadliku algatusega või panustanud keskkonnasõbraliku haridustegevuse edendamisse.*

Illuka lasteaia Naerupallid tutvusid rahamaailmaga

Tiina-Irina Jõesaar
Illuka lasteaia õpetaja

7.–13. oktoobrini toimus üle-eestiline ettevõtlusnädal teemal "Samm sinu unistuseni". Ka Illuka lasteaia Naerupallide rühm võttis ettevõtlusnädalast osa.

9. oktoobril tulid lastele külla Anneli ja Deiv Bogens, kes tutvustasid erinevaid rahatähti ning õpetasid, kuidas tunda ära eurode turvamärke. Sissejuhatuseks vaadati Juhan Viidingu ja Olav Ehala „Rahalaulu“ filmist „Nukitsamees.“ Seejärel said lapsed vestluse käigus teada, kuidas tekkis raha, millega arveldati siis, kui raha veel olemas ei olnud ning milleks on raha vaja. Lastel oli võimalus hoida käes erinevate maade rahatähti ning neid kompida. Külalised rääkisid, et eurosid kasutatakse 19 riigis, nende hulgas Soomes, Lätis, Leedus, kuid ka sellistes kaugetes maades nagu Austria, Itaalia, Hispaania. Kuid on palju maid, kus kasutatakse hoopis teisi rahatähti. Lapsed oskasid tuua kohe näiteks Venemaa, kus on käibel rubla. Näidati ka paljude teiste maade rahatähti. Lapsed vaatasid imestusega maailma kõige suurema rahatähe koopiat, milleks oli Zimbabwe 100 000 000 000 000 (sada triljonit) dollarit.

Seejärel uuriti eurosente. Lapsed kompisid neid ja mõistsid, et nende servad on erinevad. Külalised seletasid, et nii saavad ka pimedad aru, millise sendiga tegu on. Pärast Jänku Jussi multika eurokrimka katkendit, kus tutvustati euro turvamärke ja selgitati, miks on turvamärgid vajalikud, näidati lastele päris 5- ja 10-eurosed rahatähti. Lapsed veendusid katsudes, kallutades ja vastu valgust vaadeldes vesipildi, hologrammi ja turvariba olemasolus.

Lõpetuseks õpetati lastele rahakoti voltimist, millega said kõik väikse abiga hakkama. Selleks, et rahakotid segamini ei läheks, kaunistas igaüks selle oma äranägemise järgi.

Järgmisel päeval toimus koolimajas õpilaslaat. Koolilapsed müüsid omavalmistatud küpsetisi ja meisterdusi. Naerupallid olid nüüd ostjate rollis. Nii mõnelgi lapsel oli kaasas eelmisel päeval volditud rahakott, kuhu emmed-issid olid poetanud eurosente või -münte, millega nüüd kaubelda sai.

Väiksed lasteaialapsed lugesid oma raha hoolega, et suurematelt sõpradelt nänni osta. Kes ise lugemisega hakkama ei saanud, seda abistas kas õpetaja või mõni suurem koolilaps. Eemalt silmitsedes nägi kooli saal välja nagu tõeline laadaplats, kust ei puudunud laadale omane sumin.

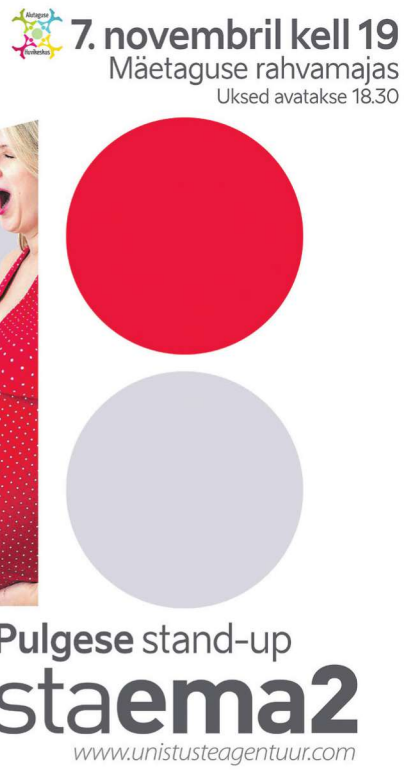

НА ЗАСЕДАНИИ АЛУТАГУЗЕСКОГО ВОЛОСТНОГО СОБРАНИЯ 22 СЕНТЯБРЯ 2019 ГОДА РЕШЕНО:

Лиа Теэвяли
помощник волостного секретаря

• принять второй дополнительный бюджет 2019 года Алутагузеской волости. Это решение принято в связи с тем, что существенно уменьшились поступления за право добычи полезных ископаемых и специспользование воды, выкачиваемой из шахты, что вызвано сокращением объемов сланцевой энергетики. В дополнительном бюджете уменьшаются инвестиции и расходы на деятельность, инвестиции вносятся в соответствие с проектами и направляются целевыми суммами в бюджет. Второй дополнительный бюджет 2019 года — составляет 1 110 797 евро. Доходы от основной деятельности уменьшаются на 746 772 евро, и расходы уменьшаются на 233 902 евро. Инвестиционная часть бюджета уменьшится на 806 800 евро. Остаток средств в сумме 293 930 евро, образующийся в результате периодичности проектов, направляется в резерв через бюджетную часть изменяющихся ликвидных фондов.

• изменить принятое Алутагузеским волостным собранием 21.12 2017 года решение № 9 «Порядок выплаты социальных пособий и оказание помощи социальной опеки в Алутагузеской волости», в котором порядок выплаты пособия по рождению ребенка меняется таким образом, что при получении пособия не требуется физическое предоставление справки о рождении. То есть родителю ребенка не требуется наряду с заявлением представлять и справку о рождении.

• изменить принятое Алутагузеским волостным собранием 21.12 2017 года постановление №10 «Порядок покрытия родительских расходов в дошкольных детских учреждениях Алутагузеской волости». Согласно постановлению родители детей, проживающих по данным регистра народонаселения в Алутагузеской волости, освобождаются от платы за питание. Средства на питание выделяются из бюджета Алутагузеской волости. Плата за питание детей, по данным регистра народонаселения проживающих вне границ Алутагузеской волости, производится родителями в размерах, установленных для дневного питания, т. е. родитель оплачивать питание за те дни, что ребенок находился в детсаду. Изменение в постановлении вступает в силу с 1 января 2020 года.

• изменить принятое Алутагузеским волостным собранием 25.04 2019 года постановление №95 «Порядок управления муниципальным имуществом Алутагузеской волости» в связи с необходимостью внести в постановление изменения, уточняющие правила поведения волостного управления при совершении сделок с муниципальным имуществом.

• согласиться с изменением №KMIN-072 разрешения на добычу полезных ископаемых на песчаном карьере «*Pannjärve II*» в связи с ходатайством, представленным OÜ «*Eesti Killustik*» и проектом распоряжения Департамента окружающей среды. Карьер «*Pannjärve II*» находится в деревне Вазавере Алутагузеской волости уезда Ида-Вирумаа в песчаном месторождении Паннъярве на принадлежащих государству кадастровых единицах — песчаных карьерах «*Põhja-Pannjärve*» и «*Uus-Pannjärve*». Управляет кадастровыми единицами Министерство окружающей среды, а уполномоченным учреждением выступает земельный Департамент. Полезным ископаемым месторождения является строительный песок. Сферы использования полезных ископаемых — строительные работы и наполнители. Среднегодовая добыча оценивается в 80 тысяч м^3.

ПЕРВАЯ НАУЧНАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ НАЦИОНАЛЬНОГО

Сигне РООСТ,
редактор

8 октября усадьба Иллука принимала участников первой научной конференции Алутагузеского Национального парка. Создание Национального парка Алутагузе уезда Ида-Вирумаа явилось одним из подарков к 100-летию Эстонской Республики. В конце ноября исполняется год самому молодому национальному парку Эстонии.

В своем вступительном слове Рихо Купарт, генеральный директор Департамента окружающей среды, рассказал об истории рождения парка и затронул вставший со всей остротой вопрос, как сохранить гармонию в совместном существовании человека и природы? Весь день был посвящен природным и культурным достопримечательностям Алутагузе, их важности и сохранению. Отсюда и тема конференции - «Уникальная природа и культура Алутагузеского Национального парка».

Ученые и друзья природы пытались понять истинные ценности Алутагузе, поскольку создание Национального парка не ограничивается лишь законодательным актом. Этот документ есть только юридическая форма, наполнять содержанием которую мы должны сами. Оценивая должным образом имеющееся и былое, мы вместе создаем то, что называется Национальный парк Алутагузе.

Алутагузе во многих смыслах пограничный регион, бывший в течение столетий местом соприкосновения культуры, языков, религий и ментальности эстонцев, народности водь и русских людей. Так возникло взаимовлияние и развивались отношения, которые оказали сильное воздействие на богатую лесами и болотами территорию Алутагузе и на малозаселенный ландшафт. О защите культурного наследия в национальных парках Эстонии рассказала Леэло Кукк из Департамента окружающей среды. В течение многих лет в различных национальных парках создавались карты ландшафтов памяти, для которых проводились сбор и систематизация письменных и устных источников по истории и традициям важных для местных жителей мест, анализировались объекты строительного наследия, структуры заселения, истории землепользования, подготовлен обзор о наиболее ценных строениях и святых местах. В Алутагузе эта работа еще только предстоит. По оценке

Рядом с прекрасными Куртнаскими озерами в ходе добычи песка на карьере "Паннъярве" возник рукотворный водоем

СТАНЦИИ ПО ОБРАЩЕНИЮ ОТХОДОВ

Мартин МИЛЛЕР,
специалист по вопросам экологии

Жители Алутагузеской волости имеют возможность сдавать возникающие в домашнем хозяйстве отходы БЕСПЛАТНО на свалки в Уйкала и Торма.

Свалка в Уйкала открыта по рабочим дням с 7.30 до 19.30, в выходные и в дни государственных праздников - с 9.00 до 17.00

Бесплатно принимают ТОЛЬКО следующие типы отходов, возникших в домашнем хозяйстве (в скобках код типа отходов): бумага и картон (20 01 01), пластмасса (20 01 39), стекло (20 01 02) (NB! сюда не входит листовое (оконное) стекло), биологически разлагающиеся отходы садоводства и озеленения (20 02 01), предварительно отсортированная древесина (20 01 38), текстиль (20 01 10 (в т.ч. 20 01 11)), крупногабаритные отходы (20 03 07). Помимо названного можно бесплатно сдавать и биологически неразлагающиеся отходы садоводства и озеленения (20 02 03 (в т.ч. 20 02 02)), электронику (20 01 35) за исключением холодильников, остатки смазочных материалов и масел для мотора и коробки передач (13 02).

Свалка в Торма открыта по рабочим дням с 9.00 до 18.00, в субботу с 9.00 до 16.00, в воскресенье и в дни государственных праздников — закрыта.

Бесплатно на свалке принимаются следующие отходы, возникшие в домашнем хозяйстве: бумага и картон (20 01 01) (отдельно картон и отдельно бумага), пластмасса (20 01 39), металл (20 01 40), стекло (20 01 02) (NB! сюда не входит листовое (оконное) стекло), биологически разлагающиеся отходы садоводства и озеленения (20 02 01), биологически неразлагающиеся отходы садоводства и озеленения (20 02 02, 20 02 03), древесина (20 01 38), текстиль (20 01 10, 20 01 11), крупногабаритные отходы (20 03 07), электроника (16 02), с/х химикалии (02 01 08), печатные краски (08 03 12), остатки смазочных материалов и масел для мотора и коробки передач (13 02 08), опасная упаковка (15 01 10), масляные фильтры(16 01 07), свинцовые аккумуляторы (16 06 01), Ni-cd-аккумуляторы (16 06 02), кислоты (20 01 04), щелочи (20 01 15), фотохимикаты (20 01 17), люм. лампы (20 01 21), ртуть (20 01 21), пестициды (20 01 19), старая краска, клеи и смолы (20 01 27), отходы электро- и электронных устройств (20 01 35 и 20 01 36), неотсортированные лекарства (20 01 98), батарейки и малые аккумуляторы (20 01 33), упаковка (15 01).

Транспорт для вывоза предварительно сортированных отходов нужно организовывать самим владельцам отходов. При сдаче отходов следует подтвердить и свой статус жителя Алутагузеской волости (работникам станции необходимо представить и гражданскую карточку жителя волости, и ИД-карту).

Сдающий отходы волостной житель должен руководствоваться распоряжениями работников станции приема отходов, сдаваемые отходы должны быть отсортированы в соответствии с выше приведенным списком. Неотсортированные отходы бесплатно не принимаются.

Не стоит также дожидаться объезда по сбору отходов, поскольку у жителей теперь имеется возможность бесплатно и круглогодично сдавать отходы на станцию.

АЛУТАГУЗЕСКОГО ПАРКА

Департамента окружающей среды понадобится около 400 000 евро, чтобы вывести Алутагузеский Национальный парк на уровень аналогичных парков. Наряду с исследованиями организуется обучение общественности с тем, чтобы вместо приказов и запретов люди в природоохранной зоне обладали бы необходимыми знаниями. Это традиционное строительство, изготовление лодок, музыкально-инструментальное обучение, рукоделие, земледелие и скотоводство. Чтоб могло бы быть жемчужиной культурного наследия Алутагузе? Полуверники? Представители племени водь? Культура сбора грибов-ягод? Наследие войн?

Среди старшеклассников очень популярен курс юного защитника природы «Junior Ranger». Доцент отделения географии Эстонии Тартуского университета Таави Паэ открывает историю возникновение названия Алутагузе в картографии. Исторические карты разных веков показывают, как название Алутагузе двигалось от северного берега и от Нарвы в сторону низины Чудского озера, создавая характеристику той местности, которую мы в виде национального парка желаем сохранить.

Основательное представление о системе болот Алутагузе дал советник Департамента окружающей среды Агу Лейвитс. Он ознакомил с изменениями, происходящими в болотных массивах и в царстве пернатых, и с факторами, вызывающими их. Аннели Пало, эколог сектора ландшафтов географического отделения Тартуского университета, в своем выступлении взглядом ученого обратилась к истории использования вековых лесов, к вопросу о сохранении природных достопримечательностей и о будущем находящихся под охраной лесных ландшафтов. По ее оценке сегодня мы уже не можем говорить, что в Алутагузе имеются чащи. За последнее столетие методы хозяйствования и использования леса так сильно изменились, что это изменило и само понятие «лес».

Фольклорист Малл Хийемяэ (родом из деревни Роостоя) говорила о взаимодействии с природой в основных местах расселения людей в Алутагузе, и, конечно, посредством народных преданий. «Экологические» отношения различных представителей мира природы (насекомые, рыбы, птицы, млекопитающие) с людьми ярко и образно представлены в народных преданиях и языке.

Айн Тяхесте, исследователь военной истории Эстонии, подробно остановился на той части этой истории, которая охватывает Ида-Вирумаа. Большинство войн, имевших место в Эстонии, прошли именно по Ида-Вирумаа и оставили здесь свои многочисленные следы — городища, крепости, поля сражений, кладбища, оборонительные сооружения и археологические находки.

Эне Раудар из Иллукаской школы познакомила собравшихся с краеведческой книгой, рассказывающей об истории школы, находящейся в усадьбе Иллука. В свое время презентация этой книги прошла на празднике, посвященном юбилею школы.

Весь следующий день участники конференции провели под моросящим дождем на Куртнаских озерах, где Яанус Терасмаа и Марко Вайну из Таллиннского университета ознакомили собравшихся с результатами своих многолетних исследований о воздействии человека на здешнюю озерную систему и поделились будущими возможными сценариями развития.

Первая научная конференция Алутагузеского Национального парка, собрала множество информации и заинтересованных людей, чтобы мы могли получить представление о нашем уникальном крае, где мы сами себя познаем, и благодаря которому о нас будут знать и в Эстонии, и во всем мире.

СБОР ЭЛЕКТРОННЫХ ОТХОДОВ В АЛУТАГУЗЕСКОЙ ВОЛОСТИ

Мартин МИЛЛЕР,
специалист по вопросам экологии

Рядом с пунктом обслуживания региона Иллука, на территории недвижимости «Valla» для жителей открыт пункт приема электронных отходов, который работает с понедельника по пятницу (за исключением государственных праздников) с 9.00 до 16.00. Для сдачи отходов следует взять ключ в пункте обслуживания и отходы загружать, начиная с задней части контейнера. Возникающие в домашнем хозяйстве электронные отходы жители могут сдавать БЕСПЛАТНО.

В перечень принимаемых отходов входят:

1) крупная домашняя техника (холодильники, стиральные машины, электроплиты, микроволновки, электрорадиаторы, климатическое оборудование, вентиляторы и т.п.);

2) малая домашняя техника (пылесосы, швейные машинки, тостеры, часы, весы, кофеварки и т. п.);

3) оборудование инфотехнолгии и телекоммуникаций (компьютеры, ноутбуки, телефоны, автоответчики, принтеры и т.п.);

4) бытовая электроника (радио, телевизоры, видеокамеры, магнитофоны, музыкальные инструменты и т. п.);

5) люминесцентные светильники и люминофорные и компактные лампы;

6) электрические рабочие инструменты (за исключением промышленных);

7) электрические игрушки;

8) оборудование слежения и охраны (дымовые датчики, тепловые регуляторы, термостаты и т. п.);

NB! На сборный пункт ЗАПРЕЩЕНО доставлять другие виды отходов (например, смешанные бытовые, опасные отходы и т. п.).

Для жителей пункты приема электронных отходов открыты также в поселке Мяэтагузе на улице Кооли, 7 (открыт Пн-Пт с 9.00 до 16.00, ключ у «Alutaguse Haldus») и в Ийзаку (Тартуское шоссе 62a) открыт Пн-Пт с 9.00 до 16.00, предварительно позвонить по телефону 53427681.

NB! Оставлять отходы электроники рядом приемным пунктом ЗАПРЕЩЕНО. Сборные пункты находятся под видео-охраной.

Наряду с перечисленными местами волостные жители при предъявлении гражданской карточки могут БЕСПЛАТНО сдавать отходы электроники также на свалках Уйкала и Торма.

ДЕЛА НЕ БЫВАЮТ БЕЗ ЛЮДЕЙ

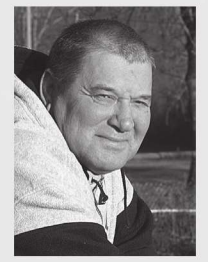

Николай ПАВЛЕНКО,
журналист,
писатель, переводчик,
патриот Алутагузе

В июльском номере волостная газета писала о том, что в проект приграничного сотрудничества Эстонии и России, который охватывает и территорию нашей волости, инвестирована солидная сумма, что говорит о важности и масштабности данного проекта. Хотя я сам проживаю в другой волости, но поскольку сотрудничаю с местными органами самоуправления и организациями нынешней Алутагузеской волости в общей сложности около трех десятков лет, то имею право называть ее своей волостью, и считать себя в известной степени ее патриотом. Я в свое время был удостоен республиканской премии за цикл очерков о Причудье, я рекламировал этот край в России, Голландии, Италии, Хорватии и, через своих друзей, в Ирландии и Белоруссии. Одну из своих книг я тоже посвятил Алутагузе, а если еще точнее, той ее части, которая называлась Иллукаская волость. Может кто-то упрекнет меня в том, что слишком много в моем повествовании Я, но не могу же, рассказывая о своих личных мыслях, планах и предложениях, использовать местоимение МЫ?

Как все сказанное мною связано с проектом приграничного сотрудничества? 5 счастливых и плодотворных лет моей жизни (да простится мне этот пафос!) прошли в Пскове и Псковской области, то есть и партнеры по ту сторону границы тоже для меня не совсем чужие. Я с удовольствием принял бы участие в этом солидном проекте, но что-то не припомню, когда общественность приглашали бы к участию в нем. Не уверен я и в том, что и люди, живущие в тех местах, где этот проект реализуется, хорошо представляют его действительный масштаб и значимость проводимых работ.

Еще одно знаковое событие, которым может гордиться Алутагузеская волость, - это рождение Национального парка. Очень жаль, но и оно, к сожалению, прошло без привлечения широкой общественности, особенно той, для которой русский язык является родным.

Дела не вершатся сами по себе, их совершают люди, и в понятие «люди» входят не только чиновники, но и так называемый простой народ. Простой, но очень заинтересованный, а потому, надо думать, и полезный для большого дела.

ДЕТАЛЬНЫЕ ПЛАНИРОВКИ

Алутагузеское волостное управление своим распоряжением № 506 от 16.10.2019 года начало детальную планировку недвижимости «*Vahtra*» (12201:001:0495) в деревне Катазе. Планируемая территория частично охватывает государственное шоссе 13111 «Каукси-Васкнарва». Размер земельного участка около 6,4 га, а его границы приведены в приложении 1 к распоряжению о детальной планировке. Целью планировки создать в северной части территории недвижимости жилищной застройки и представления права строительства жилья или дачи, и создание обслуживающей их технической инфраструктуры. Необходимость проведения исследований выяснится в ходе разработки детальной планировки. Детальная планировка соответствует генеральному плану прибрежной зоны Чудского озера на территории Алайыэской волости, согласно которому в северной части недвижимости «Vahtra» планируется жилищная застройка, а южная часть отводится под леса и сельхозугодья. С решением о начале детальной планировки можно ознакомиться в рабочее время в Алутагузеском волостном управлении и на веб-странице Алутагузеской волости: www.alutagusevald.ee/algatatud.

RMK plaanid Puhatu ja Uusküla külaga piirnevate raiete korraldamiseks

Koidu Simson
RMK Alutaguse metsaülem

Plaanime 2020. aastal Puhatu ja Uusküla küla lähedal riigimetsas korraldada metsa uuenemiseks ja hooldamiseks vajalikke raietöid.

Metsaosad, kus RMK plaanib tegevusi, asuvad järgmistel maaüksustel:
• Permisküla metskond 171, katastri tunnus 22901:004:0183;
• Iisaku metskond 36, katastri tunnus 12201:001:0470.

Juurde lisatud skeemidel on hooldusraie tähiseks HR ja aastaarv 2020 ning uuendusraie tähis on LR aastaarvuga 2020. Soovime arutada koos külaelanikega täpsemalt tööde korraldamist.

Ootame meelsasti Teie arvamust tööde korraldamise kohta. Oma arvamuse palume saata e-kirjaga aadressile koidu.simson@rmk.ee või helistades telefonile 504 0082.

Lisaks teeme asjast huvitatud inimestele ettepaneku tulla metsa kohapeale, et arutada koos metsameestega tööde korraldamist. Selleks ootame Teid arutelule 16. novembril kell 12 Puhatu külaplatsile ja 22. novembril kell 14 Uusküla RMK Uusküla telkimisala alguses.

ПЛАНЫ RMK относительно организации вырубки на территориях, прилегающих к деревням Пухату и Уускюла

Койду СИМСОН,
руководитель Алутагузеского отделения RMK (Центр хозяйствования государственным лесом)

В 2020 году мы планируем на территориях государственного леса, что рядом с деревнями Пухату и Уускюла, провести для обновления и ухода лесного массива необходимую вырубку. Участки леса, где RMK планирует свою деятельность, находятся на следующих земельных наделах:
• Permisküla metskond 171, кадастровый признак 22901:004:0183;
• Iisaku metskond 36, кадастровый признак 12201:001:0470

На прилагаемой схеме работы по обслуживанию обозначена буквами HR и цифрой 2020, на участке обновления соответственно LR и 2020.

Ждем вашего мнения относительно организации работ, и просим отправлять э-письмо по адресу koidu.simson@rmk.ee или позвонить по телефону 5040082. Дополнительно к этому предлагаем заинтересованным людям собраться на месте будущих работ, чтобы обсудить с работниками лесхоза организацию работ. Приглашаем на обсуждение 16 ноября в 12.00 на сельскую площадку деревни Пухату и 22 ноября в 14.00 в отделение RMK в Уускюла, в начале палаточного городка.

Pallimängutulemused

Alanud on saalihooaeg. Alutagusel on sellel aastal Eesti meeste II liigas väljas kaks võistkonda – Iisaku Gümnaasium/RHKK ja Alutaguse korvpalliklubi. Esimene neist on alustanud hooaega nelja kaotusega ja teine kolme võiduga. Hooaeg on veel noor ja soovime meeskondadele tervist ja täpset silma. Samas kutsume kodumängudel omadele kaasa elama!

16. oktoobril algas Illuka saalis võrkpallihooaeg, kus Alutaguse naiskond võttis vastu Jõgeva naiskonna. Kuigi mängu alguses jäädi taha 0:2, siis tänu heale koostööle ja ergutavatele pealtvaatajatele võideti kodusaalis tulemusega 3:2.

Jälgige mängude kava alutagusesport.ee lehel.

PÄÄSTEÕPPUS TUDULINNAS

31.10.2019.a alates kell 10 toimub Tudulinnas päästeõppus, mille raames põletatakse Kesk tänav 6 asuv kuur.

Õppusest võtavad osa Alutaguse valla vabatahtlikud päästekomandod.

Info: abivallavanem Oleg Kuznetsov
tel 5340 9362

Uus bussiliin MÄETAGUSE-IISAKU-MÄETAGUSE-KIIKLA

Väljumine Mäetaguse bussijaamast:
esmaspäeval kell 15:45
teisipäeval kell 15:45
kolmapäeval kell 14:40
neljapäeval kell 15:45

Iisakust väljumine Mäetaguse ja Kiikla suunal on Iisaku Kunstide Kooli juurest
esmaspäevast neljapäevani kell 18:30

Sõita saavad kõik, kellele antud aeg ja suund sobivad. Uus bussiliin võimaldab õpilastel osaleda Iisaku Kunstide Kooli tundides. Koolivaheaegadel buss ei sõida.

Alates 28.10.2019 muutuvad liinide 1, 2, 2A ja 3 sõiduplaanid

Liin nr 1 Iisaku – Jõhvi – Iisaku
Liin nr 2 Iisaku – Tudulinna – Iisaku
Liin nr 2A Iisaku – Tudulinna – Oonurme
Liin nr 3 Iisaku – Remniku – Lohusuu – Iisaku

Kõik sõiduplaanid on leitavad:
www.peatus.ee ja **www.ivytk.ee/soiduplaanid**

MTÜ Ida-Viru Ühistranspordikeskus
E-post: info@ivytk.ee • Tel +372 503 0201

Liikudes läbi Alutaguse 2019

Timo Juursalu
Alutaguse valla spordispetsialist

Sel aastal startis Alutaguse valla uus jooksusari „Liikudes läbi Alutaguse“. Sarja mõte, nagu ka moto ütleb, on kaasata inimesi liikuma ja ühtlasi teha seda Alutaguse valla eri paigus. Nii mitmedki osalejad tunnistasid, et polnud siin või seal varem käinudki. Etapid toimusid Pagarilt Mäetagusele, Tudulinnas, Kuremäel, Pannjärvel, Alajõel ja Iisakus. Vaatamisväärsusi palju mida avastada või meelde tuletada – mõisad, katusega sild, hüdroelektrijaam, jõed, järved, klooster, liivarand, kirik, vaatetorn. Ilmataat oli sel aastal pisut kiuslik. Enamasti olid ilmad kas jahedad või vihmased. Järvede jooksu ajal piinas jälle liigne palavus. Kõige parema ilma saime sarja viimasel etapil Iisakus. Üldjoontes võib esimese aasta osaluskordadega rahule jääda. Etappide peale kokku tuli 629 osaluskorda. Enim osalejaid oli Kahe Mõisa jooksul -149. Järgnesid Iisaku ja Kuremäe. Vähim osalejaid oli Järvede jooksul Pannjärvel. Peale avaetappi lootsime, et osaluskordi tuleb 750 juurde, järgmine kord paremini. Järgmisel aastal tuleb sari „Liikudes läbi Alutaguse“ kindlasti taas, kuid kindlasti tuleb sinna muudatusi. Täpsematest muudatusest anname teada valla lehes.

Kõik kuus etappi suutsid läbida 19 vaprat: Dmitri Aristov, Anette Ahu, Herta, Mirta ja Ronja Rajas, Nikita Darina ja Sofia Skolozhabsky, Aleks ja Anita Nurgamaa, Karel Vähk, Rasmus Roost, Aleksander Toots, Mariliis Kurs, Ingrit Ait, Argo Kruusmaa, Liisa Säde, Maris Juhkov ning Eerik Hudilainen. Neile oli auhinnaks „Liikudes läbi Alutaguse“ seljakott.

Suur tänu paljudele vabatahtlikele ja Alutaguse valla noortekeskuste noortele, kes aitasid raja turvamisel. Suur tänu ka Politsei- ja Piirivalveametile, kellega koostöö oli väga hea ning sujuv. Täname kõiki kohtunikke, kes aitasid sarja läbi viia ja eriti Maarika Rajat, tänu kellele kõik osalejad said tulemused kirja. Jooksusarja toetas igal etapil auhindadega Mäetaguse mõisa hotell ja spa. Aitäh toetuse eest!

Kõigile ikka aktiivset liikumist soovides!

Liikudes läbi
Alutaguse

KLASSIDE VÕITJAD:

T10	Anette Ahu
P10	Marten Nurgamaa
T12	Herta Rajas
P12	Joonas Nurgamaa
T14	Annyka Priske
P14	Karel Vähk
T16	Liset Vähk
P16	Ragnar Krauvärk
Naised	Liisa Säde
Mehed	Dmitri Aristov
N35	Ingrit Ait
M35	Ilja Dzjuba
N45	Kaja Jõemets
M45	Vjatšeslav Košelev
N55+	Galina Gladõsheva
M55+	Sergey Borisov

Rohkem tulemusi leiate alutagusesport.ee lehelt.

Foto: Margit Kurvits

ALUTAGUSE SPORDIKALENDER

- 29.10.2019 VIII Mäetaguse ujumise seeriavõistlus 2019 – VII etapp
- 29.10.2019 Korvpall Iisakus: Meeste Saku II liiga – Iisaku Gümnaasium/RHKK vs Keila
- 08.11.2019 Korvpall Iisakus: Meeste Saku II liiga – Alutaguse KK vs KA Tallinna Kalev
- 22.11.2019 Korvpall Iisakus: Meeste Saku II liiga – Alutaguse KK vs Rae Koss Hansaviimistlus/Estanc
- 26.11.2019 VIII Mäetaguse ujumise seeriavõistlus 2019 – VIII etapp

SPORDISAALID ALUTAGUSE VALLAS

IISAKU GÜMNAASIUMI VÕIMLA
- Võrkpalli mängitakse Iisaku Gümnaasiumi võimlas neljapäeviti alates kell 20.00–21.30.
- Korvpalli mängitakse Iisaku Gümnaasiumi võimlas esmaspäeval 20.00–21.30,
kolmapäeval 19.30–21.30 ja reedel 19.30–21.30.
- Jõusaal avatud esmaspäevast reedeni 16.30–21.00 ja laupäeviti 11.00–14.00. Pühapäev suletud.

ILLUKA KOOLI VÕIMLA
- Võimla on avatud teisipäeval ja neljapäeval 19.15–21.30.
- Samal ajal toimub ka võrkpallitrenn, mida organiseerib Mirjam Vinkler. Võrkpallihuvilistel palutakse ühendust võta Mirjamiga telefoni numbril 5301 2170.

MÄETAGUSE PÕHIKOOLI SPORDI- JA JÕUSAAL
avatud oktoobrist aprillini
esmaspäeviti, kolmapäeviti ja reedeti 19.00–21.00.

KIIKLA RAHVAMAJA SPORDI- JA JÕUSAAL
avatud oktoobrist aprillini
teisipäevast neljapäevani 17.30–20.30.

TUDULINNA JÕUSAAL, Kooli 4
Esmaspäeviti, kolmapäeviti ja reedeti 18.00–21.00
Kui on vähe huvilisi, siis vaadatakse ajad üle.
Kontaktid Oliver Valdre, Karit Tuusula Mölder 5397 2388.

15. meistrivõistlused *kyokushinkai* karates Poolas

Üldkokkuvõte riikide arvestuses:
1. Poola
2. Eesti
3. Saksamaa
4. Venemaa
5. Leedu

TULEMUSED *KUMITES*:

1. koht Aleks Korikov	vanus 18+	+85 kg	SK ICHIGEKI	Alutaguse vald
1. koht Alex Malõgin	8–9aastased	+30 kg	SK SEIBUN	Kohtla-Järve linn
2. koht Damir Šahbazov	8–9aastased	+30 kg	SK SEIBUN	Kohtla-Järve linn
3. koht Pavel Šuškevitš	14–15aastased	+60 kg	SK ICHIGEKI	Alutaguse vald
4. koht Maxim Bruev	12–13aastased	+45 kg	SK SEIBUN	Kohtla-Järve linn
7. koht Mark Zaprudski	10–11aastased	–40 kg	SK SEIBUN	Kohtla-Järve linn

TULEMUSED *KATAS*

2. koht Aleks Korikov	18+		SK ICHIGEKI	Alutaguse vald

Aleksei Korikov
SK ICHIGEKI treener

15. meistrivõistlused *kyokushinkai* karates toimusid 21.–22. septembril Poolas Swinoujscie linnas, kuhu sõitis kohale 240 sportlast Poolast, Saksamaalt, Eestist, Leedust ja Venemaalt. Võisteldi nii *katas* kui ka *kumites*.

Meie sportlased osalesid nii katas kui kumites. Kuus sportlast pidas igaüks 2–3 võitlust, pannes mängu kogu oma jõu ja karatealased oskused. Pikk teekond, pinge ja väsimus andsid muidugi lõpuks tunda. 1400 kilomeetrit sõitu ja uus olukord – seda oli raske ületada. Paljud said sellega siiski hakkama ja tõusid ka pjedestaalile.

„Tugevaim karate planeedil“ – just nii ristisid ajakirjanikud *kyokushinkai* karate koolkonna peale 1975. aastal toimunud absoluutseid maailmameistrivõistlusi, mis toimusid üpriski jõhkrate reeglite järgi. Lubatud olid löögid nii käte kui jalgadega ja seda täie jõuga (keelatud olid käelöögid pähe ja löögid tundlikesse kehapiirkondadesse). Tõsised võitlused, mis esitasid sportlaste füüsilisele, funktsionaalsele ja tahtejõusse puutuvale ettevalmistusele kõrgeid nõudmisi, vapustasid sõna otseses mõttes kogu maailma.

Detailplaneering

Alutaguse Vallavalitsus algatas 16.10.2019 korraldusega nr 506 **Katase küla Vahtra (12201:001:0495) kinnistu detailplaneeringu.** Planeeringuala hõlmab osaliselt riigiteed 13111 Kauksi-Vasknarva. Planeeritava maa-ala suurus on *ca* 6,4 ha ja piir on toodud detailplaneeringu algatamise korralduse lisas 1.

Detailplaneeringu eesmärgiks on moodustada planeeringuala põhjaosasse elamumaa sihtotstarbega kinnistud ja anda ehitusõigus elamute või suvilate ning neid teenindava tehnilise taristu rajamiseks. Võimalike uuringute tegemise vajadus selgub detailplaneeringu koostamise käigus. Detailplaneering vastab kehtivale Alajõe valla Peipsi järve äärse ranna-ala üldplaneeringule, mille järgi on Vahtra kinnistu maakasutuse juhtotstarve põhjapoolses osas kavandatav elamumaa ning lõunapoolses osas metsa- ja põllumajandusmaa. Detailplaneeringu algatamise otsusega saab tutvuda Alutaguse Vallavalitsuses tööajal ja Alutaguse valla veebilehel www.alutagusevald.ee/algatatud.

Mälestame lahkunuid

LEMBIT UUSTAL
SULEV TOOMING
ALLAN TALUSTE
VIIDE PAKKAS
TATJANA PLISTKINA
LAINE KIVISTU
NADEŽDA JÄÄGER
AIME SUUTRE
HELJU TARUM

Õnnitleme lapsevanemaid

LENNART NIINE
REINHOLD SABOLOTNI
KARL-RAIMOND PIKHOF

Õnnitleme sünnipäevalapsi

NIINA PAVLOVA	93
LEMBIT KARP	90
HELVI KRIISK	90
ÕILME PEET	90
HILJA KARP	88
RUTTI LAANEMÄE	88
ÕILME LAMPE	88
MIHHAIL TVERSKOI	86
MEIDA PRODEL	85
KLAVDIA GRUDKINA	85
JEKATERINA IVANOVA	84
ELLE MÄNNI	84
GALINA ZABALUEVA	83
STANISLAVA VASILIEVA	83
LAINE LAANEMETS	83
VOLDEMAR TSERNANT	83
GALINA SILLAOTS	82
TATIANA CHAPTA	82
GEORGIY CHMIRUK	82
NADEZHDA SUSHKOVA	82
LIDIA BERTRAM	82
LINDA ALLIKMAA	82
VALENTINA KHRUSTALEVA	82
JEVGENI ŽOHHOV	81
GALINA ŠKARINA	81
HEITI ALT	81
VALENTIN SOBAKIN	81
RAISSA BONDAREVA	81
HELJU LIIVA	80
GALINA VOHMJANINA	80
DMITRI BELJAJEV	80
ANNA BELKINA	80
TAMARA SAMSONOVA	75
ILMO VIRUMÄE	70
VALERIY EVSTIFEEV	70
EVE UIBOMETS	70
INGRID TISLER	70
VERA RUBTSOVA	70
LJUBOV RUBTSOVA	70
KÜLLIKE UUEKÜLA	70
IVAN SADEJEV	70

ARTSAR AUTO OÜ
» rehvivahetus
» sõidukite hooldus ja remont
» varuosade müük
» kaubaveo- ja puksiiriteenused 24/7
» käivitus abi
Tartu mnt 41a, Iisaku
Alutaguse vald
Tel +372 5650 3379
artsarauto@gmail.com

RAHVUSLIKU MOTIIVIGA NAISTERIIETE
(tuunikad, sallid, pluusid, retuusid)
NING PÄRLITEST, VÄÄRISKIVIDEST ja SWAROVSKI KIVIDEST DISAINEHETE
(kaelakeed/käevõrud/kõrvaehted)
NOVEMBRIKUU MUST MÜÜK
Paljud tooted kuni –50%
Lisaks: Bambusretuusid, stretšpüksid, värvilised sukkpüksid ja siidisallid
www.ethel.ee; FB/Ethel Design
12.11 Tudulinna kultuurimajas 12–13
12.11 Iisaku muuseumis 14–15
12.11 Kuremäe raamatukogus 16–17
13.11 Illuka mõisas 10–12
14.11 Mäetaguse rahvamajas 10–11

Metsakeskus.ee
Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

KUULUTUSED

Pakume tööd lüpsjale
Harjumaal Kiili vallas.
Grupis 50 looma, torusselüps.
Elamiseks tuba kohapeal, töö graafiku alusel. Kiire.
Info tel 5666 4722

OÜ ESTEST PR ostab **metsa- ja põllumaad.**
info@est-land.ee
Tel 50 45 215, 51 45 215

Ostan **sõidukeid ja kaubikuid**, igas seisukorras, võib remonti vajada!
Tel 5309 2650

ALUTAGUSE VALLA KULTUURIKALENDER

• 24. oktoobril kell 19 Iisaku rahvamajas Improteater Impeeriumi külalisetendus „Kujutluse võim ehk koomiliste sketšide õhtu"
Pilet 12€ / 10€

• 24. oktoobril Kell 16 Kiikla raamatukogus Sõnal sabast ja keele vestile.
Eesti keele aasta, lugemise ja mängu kuu puhul võta jalad selga ja tule Kiikla raamatukokku ning sa näed, et sulle ei aetud kärbseid pähe. Kavas vanasõnad, kõnekäänud, mõistatused. Mängime ja arutleme teemal kui rikas ja ilus on eesti keel.

25. oktoober kell 20 Mäetaguse rahvamajas Hooaja avalöök
Ansambel Nukker Kukeke ja Lausa Lust
Piletid müügil Mäetaguse rahvamajas või piletite e-broneerimisel huvikeskus@alutagusevald.ee pangaülekandega. Piletid eelmüügist 8 €, peoõhtul kohtade olemasolul 10 €.
Laudade katmine piduliste endi poolt.
Lisainfo ja laudade broneerimine 336 6963 või huvikeskus@alutagusevald.ee.

26. oktoober kell 13 Kurtna raamatukogus Kurtna raamatukogu 60. sünnipäev
Tõnu Timmi ja Paul Neitsovi kontsert, pidupäeva tort, Kristi Markovi koomiksite joonistamise töötuba
Lisainfo 3392486, kurtnark@alutagusevald.ee

26. oktoober kell 10-14 Iisaku Noortekeskuses DJ-koolitus, oodatud on kõik huvilised, ka need, kel puudub varasem kogemus.
Koolitja Peeter Taim

26. oktoober kell 15-18
Iisaku Noortekeskuse 10. sünnipäevapidu
Oodatud kõik tänased ja endised noored, töötajad, sõbrad, toetajad ja uudishimulikud

27. oktoober kell 12
Iisaku rahvamajas mälumäng

28. oktoobril kell 13.10-14.00
Teenindavad Iisaku raamatukogus lugejaid gümnaasiumi õpilased Madli Kõre ja Chris Reest.

31. oktoobril kell 12 Tudulinna rahvamajas Alutaguse valla eakate sügispidu

2. novemberil kell 12 Kuremäe raamatukogu kaminasaalis isadepäeva meisterdamise töötuba

3. novemberil kell 11 Illuka kalmistul Hingedepäeva küünalde süütamine

3. novembril kell 12 Illuka kirikus Hingedepäeva kontserdil esineb Henry Laks
Kell 12.00 jumalateenistus
Kell 13.00 Henry Laksi kontsert
Annetuspilet hinnaga 5 € müügil tund aega enne kontserdi algust kohapeal, piletitulu läheb Illuka kiriku korrastamiseks. Lisainfo huvikeskus@alutagusevald.ee või tel 336 6963.

Kuni 3. novembrini Isadepäeva teemaline fotokonkurss "Minu kallis isa"

6. novembril kell 19 Iisaku rahvamajas dokumentaalfilm „Aasta täis draamat" Pilet 5€/4€

7. november, uksed avatakse 18.30, etenduse algus 19 Mäetaguse rahvamajas
Liina Pulgese *stand up* #aastaema2
Liinal oli ideaalne elu - kaks last, abikaasa ning suurepärane töö. Siis arvas ta, et võiks saada kolmanda lapse ja sai kaksikud... Tähelepanu! Lavastus on tugeva rasestumisvastase toimega! Enne piletiostu palume konsulteerida abikaasa või apteekriga! Etendus kestab umbes kaks tundi, ühe vaheajaga, alla 18 mittesoovitatav. Mõeldud vallalistele, kuid sobilik vaid lapsevanematele. Enne etendust saab osta sularahas soodushinnaga 15 € Liina koostatud Eesti emade raamatut "Emaduse ilu ja valu". Piletid müügil Ticeteris 10/12 €.

8. novembril kell 18 Illuka mõisas Salongiõhtu „Sügise MOELOOD"
Kaunid kleidid Donna Nordicalt, modellid meie endi seast. Avatud Heleni koogi- ja kohvituba. Klaveril musitseerib Kalle Terep. Õhtu osalustasu 2 €. Koostööpartnerid on Oriflame ja Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus. Kõigile selle õhtu kleidiostjatele soodushind!

13. novembril kell 13 Tudulinna raamatukogus Reisikirjaniku ning ränduri Marko Kalduri esitlus „Šokeeriv Ida-Virumaa"

15. novembril kell 19
Kiikla rahvamaja väikeses saalis Jõuluteemaline talendikonkurss DUETT-KVARTETT
Oodatud on kollektiivid ja esinejad, kus 2 või 4 liiget, kava pikkus 2-4 minutit, võistlejate vanus seinast seina. Kavad peavad olema inspireeritud jõuluteemalisest kirjandusest, mida saab leida ka kõikidest Alutaguse valla raamatukogudest.
Lisainfo ruth.linnard@maetaguse.ee

15. november kell 19 Mäetaguse mõisas 20-30ndate stiilis mõrvamüsteerium ja pimeõhtusöök
Kohapeal olemas väikesed rekvisiidid kuid võib ka ise temaatiliselt riietuda. Täida pime sügisõhtu põneva seiklusega Mäetaguse mõisas toimuva mõrvamüsteeriumiga ning koos maitsvate toidunaudingutega pimedegustatsioonil. Osalustasu ühe inimese kohta 25 €. Eelregistreerimine kuni 4. novembrini huvikeskus@alutagusevald.ee või tel 336 6963. Osalejate arv piiratud!

16. november kell 16 Iisaku rahvamajas Iisaku Kunstide Kooli 30. aastapäevale pühendatud kontsert ja koosviibimine

19. november kell 16.30 Iisaku raamatukogus Huvitavate Kohtumiste Klubis vanglaametnik, kaitseliitlane ja harrastuskunstnik Tõnu Linder

21. november kell 18 Mäetaguse rahvamajas Mäetaguse mälumänguturniiri 17. hooaja 2. voor

24. november kell 12 Iisaku rahvamajas Mälumäng

25. novembril kell 18-20 Noortekeskuste kadrisandid jooksevad valla erinevates külades katri.

26. november kell 18 Iisaku rahvamajas Virumaa muusikafestivali avakontsert. Üles astuvad Virgo Veldi (saksofon), Toomas Vavilov (klarnet) ja Marko Martin (klaver).Tasuta.

29. november kell 18-21 Kurtna noorte-keskuses Kurtna noortekeskuse perepäev
Noortekeskuse huviringid tutvustavad oma tegemisi.

29. november kell 19 Iisaku rahvamajas Rakvere teatri komöödiaetendus „Astuge edasi"
Nii kui vanaproua Asta maale sõidab, kasutab noor remondimees Jaanus juhust ja tellib tema korterisse omale prostituudi. Siinkohal võiks see delikaatne lugu lõppeda, aga ...
Autor ja lavastaja Erki Aule, kunstnik Eveli Varik, osades Helgi Annast, Indrek Apinis, Jaune Kimmel, Silja Miks, Madis Mäeorg, Peeter Rästas, Tarmo Tagamets. Pilet 16 €/14 €

30. november kell 19 Iisaku rahvamajas Iisaku segakoori jõulueelne kontsert. Tasuta

1. detsember kell 11 Iisaku kiriku juures Advendiküünla süütamine

1. detsember kell 16
Mäetaguse mõisa esisel väljakul Jõulukuu avamine, 1. advent
Mõisa esisel platsil kuuse küünalde süütamine, jõuluvalguse jagamine.
Esinevad Alutaguse valla kollektiivid.

NÄITUSED
• Oktoobris-novembris Kurtna raamatukogus kunstnik **Ülle Meistri** illustratsioonid Virumaa vanasõnadele.
• Novembris-detsembris Kurtna raamatukogus **Iisaku Kunstide Kooli õpilaste** tööde näitus.
• Novembris-detsembris Iisaku raamatukogu trepigaleriis harrastuskunstnik **Tõnu Linderi maalinäitus**
• Oktoobris–novembris Iisaku raamatukogus esemenäitus **„Rahvusnukke üle Euroopa" Heli Männi kogust**
• Iisaku Raamatukogus esemenäitus **„Jõulumees ja päkapikk"** – 1. detsember kuni 10. jaanuar
• 21.10-14.11 Kiikla raamatukogus näitus **„KILEKOTI LUIGELAUL"**
Möödunud sajandi 80ndatel ja 90ndatel kogutud kilekotid Pr. Salme Luige erakogust Tegelast, kelle kohta tänapäeval küll kilekott, kuid vaid paarkümmend aastat tagasi veel reklaamkott öeldi, teab igaüks. Need ei puudunud ilmselt ühestki kodust – nõukogude ajal oli pildiga kilekott kõva sõna. 80ndate algul olid need haruldased ning sageli kasutati neid rohkem aksessuaari kui praktilise kandevahendina. Kui hästi me seda kuulsat, kurikuulsat ja populaarset tegelast aga päriselt tunneme? Maailmas võetakse igas minutis kasutusele miljon kilekotti. Aastas kasutab üks inimene keskmiselt 300 kilekotti. Kilekoti keskmine kasutusiga on umbes 12 minutit.

NOORETÜRITUSED
18.-30. november üle-eestiline noorsootöö nädal Alutaguse vallas
Noorsootöö nädal keskendub tänavu noorte tervisele. Noortekeskustes toimuvad erinevad tegevused – jälgi jooksvat infot valla kultuurikalendris, Facebookis ja infostendidel.

Kultuurikalendris on võimalikud muudatused, palun jälgige reklaame!

Täpsem info valla kodulehel
www.alutagusevald.ee/kalender

Alutaguse Huvikeskus
336 6963 / 588 59979
huvikeskus@alutagusevald.ee

ALUTAGUSE VALLA LEHT • Väljaandja: Alutaguse Vallavalitsus Tartu mnt 56, 41101 Iisaku alevik, Alutaguse vald, Ida-Virumaa • Toimetaja Signe Roost, tel 5330 2385, toimetus@alutagusevald.ee • Trükk Trükikoda Trükis AS • Tiraaž: 2022